1975 NOV 25

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVII. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM ÁRA: 80 FILLÉR 1975. NOVEMBER 20.

Az egyetemi KISZ pártirányításának továbbfejlesztése

KISZ-alapszervezeteinkben még most is folyik az MSZMP XI. kongresszusa anyagainak vitája, a határozatok ismertetése, de egyetemi pártszervezetünk már a határozatok megvalósításán tevékenykedik. E munka első állomása a határozatokból adódó konkrét feladatok, célkitűzések megfogalmazása.

Az egyetemi pártbizottság 1975. november 5-i ülésén folgalkozott az egyetemi KISZ-szervezet pártirányításának, az együttműködés tartalmi és formai továbbfejlesztésének a kérdéseivel. A téma mostani napirendre kerülését indokolja a KISZ közelgő IX. kongresszusa is.

A PB párt- és tömegszervezeti munkabizottsága által elkészített javaslat nem törekedett arra, hogy elvi síkon közelítse meg a KISZ közvetlen pártirányításának kérdését, hanem az eddigi egyetemi gyakorlat alapján próbálta meg összegezni és rendszerbe foglalni, hogy az egyes egyetemi pártszervezeteknek és pártszerveknek mik a feladataik az egyes KISZ-szervek és -szervezetek irányítását, munkájuk segítségét illetően. Az előterjesztés ennek megfelelően

konkrét feladatokat tartalmazott az egyetemi pb, pvb, pártalapszervezetek és alapszervezeti vezető-

(Folytatás az 5. oldalon)

Vizsga, vizsgáztató, vizsgázó

Minden oktatási rendszerben szükséges valamilyen formában meggyőződni az oktatás hatékonyságáról, eredményességéről, azaz arról, hogy az oktatottak hogyan változtak meg a folyamat hatására.

Dr. Szigeti Endre KÖZGAZDASÁGI ELMÉLETEK TÖRTÉNETE tanszék oktatója, általános kari dékánhelyettes *a következőképp vélekedik a vizsgákról.*

— A mindenkori *vizsgarendszer szoros kapcsolatban van az oktatási rendszerrel;* ha az oktatás az ismeretek közlését, átadását állítja középpontjába, akkor a vizsga is szükségszerűen csak ismeret-visszakérdezés lehet. *Vitatható, hogy a módszer mennyire helyes,* de az objektív adottságok nagymértékben határolják a változások lehetőségeit. Véleményem szerint *az egyetemi reform kulcskérdése, hogy sikerül-e a tartalmi és módszertani reform. Jelen gyakorlatunkban a vizsgán két dolgot lehet követelni. Az egyik az anyag ismerete, a másik felmérni az elsajátított anyag használatának képességét. Saját gyakorlatomban igyekszem az utóbbira helyezni a hangsúlyt.* Durva példával a következőképp illusztrálhatom módszeremet. Ha a tananyag például pontok felsorolása s a hallgató mindezt minden plusz nélkül reprodukálni tudja, kénytelen vagyok ötöst adni, de ha csak a kétharmadát tudja, de azokat érti is, feldolgozta az anyagot, véleménye van róla stb. akkor örömmel adok jelest.

— Egyébként megmondom őszintén, *nem szeretem a vizsgát,* nagyon komplex erőpróba s *nem mindig az derül ki belőle, aminek ki kellene derülni...* Ha valaki például nyugodt, „talpraesett", az kevesebb tudással is jobb eredményt érhet el, mint esetleg nagyobb tudású, de szorongó típusú társa. — Bár az „életben" is „talpraesettnek" kell lennie... Emellett egyéb más tényezők is torzíthatják az eredményt. *Ha túl sok a vizsgázó és kevés a vizsgáztató, akkor egyszerűen idő hiányában nem lehet minden részletre kitérni, minden kérdést alaposan megvizsgálni s ezzel máris nőhet a szerencse szerepe.*

— *Van-e a tanár úrnak általános vizsgáztatási stílusa, hogyan zajlik le önnél egy vizsga?*

— Húsz éve vagyok a „szakmában", ennyi idő alatt *a vizsgáztató is fejlődik* s tapasztalatai alapján *keresi a lehetőségeken belül az optimális formát.* Nálam ha egy hallgató a felkészülés ideje alatt *vázlatot készít,* akkor azt felelete megkezdése előtt *elkérem tőle.* A feljegyzéseit elolvasom és tudomásul veszem, értem ez alatt, hogy *nem kell ugyanazt még egyszer szóban is elismételnie.* Ha a vázlat jó, akkor rákérdezek egy részletére s *ha annak szóbeli kifejtése is eredményes, akkor ötös az érdemjegy.* Ha a hallgató vázlatából valami lényegeset kihagyott, akkor arra kérdezek rá, hiszen előfordulhat, hogy tudja, csak éppen nem jutott eszébe s azért nem írta le.

— *Módszeremmel egyik célom az időmegtakarítás,* mely *pluszidőt arra használom fel, hogy a hallgató véleményét kérem az adott kérdésről. Nagyra értékelem, hogyha valakinek megfelelő tárgyi tudáson alapuló, de önálló véleménye van adott problémákról.* Vizsgáimon igyekszem *minél oldottabbá tenni a légkört* — s ezáltal is reálisabb eredmények születhetnek —, bár tudom, a vizsgadrukkot teljesen megszüntetni nem lehet.

— *Beszélgetésünk elején említette a tanár úr, hogy nem szereti a vizsgát, milyen más számonkérési formát tudna javasolni?*

— Elméleti jellegű tárgyak esetén komplexebb számonkérést a tárgyak oktatásának végén, mely átfogja a teljes anyagot. Gyakorlati jellegű tárgyak esetében a hallgatók kapnának tárgyanként egy konkrét feladatot, amelyet írásban kidolgoznának, s ezen dolgozatokat kellene megvédeniük a vizsgán. Tantárgyak szerinti bontás nélkül a tanultak egésze segítségével komplex feladatokat kellene megoldani a hallgatóknak. Azoknál a tárgyaknál, ahol lehetséges, minél inkább feladat- és problémacentrikussá kell tenni a számonkérést. **Koncz János**

Fórum az ipari karon

November 13-án került sor az IPON keretén belül az iparkari fórumra, amelyen számos közérdekű kérdés hangzott el. A válaszokat részben, vagy egészen az ott jelenlevő iparkar dékánja, illetve a tanszékvezető tanárok adták meg. Most megpróbálok néhány kérdést és választ felelevéníteni:

Köztudott, hogy a következő tanévtől ismét változik egyetemünkön az oktatási struktúra. Ezzel kapcsolatban az új technológiai tárgyról érdeklődtek, melyre Bikics elvtárs válaszolt. Megtudhattuk, hogy *minden elsőéves heti két órában fogja majd tanulni „A termelés anyagi-műszaki bázisa" című tárgyat, két féléven keresztül.* Alapozó tárgyként funkciója, hogy segítse egy megfelelő műszaki szemlélet kialakítását. A témához kapcsolódva kérdezték, miért nem kaphat technológiából felmentést az, aki ipari szakmával rendelkezik, esetleg több éves szakmai gyakorlata is van. — Felmentés csak felsőfokú végzettséggel lehetséges, tehát továbbra is mindenkinek kötelező tárgy.

A már annyiszor kifogásolt jegyzetprobléma most sem maradt el. Ezúttal a COBOL-ról volt szó. Már tavaly felvetették, hogy kellene egy példatár, de még most sincs. Erre a válasz lényege: tulajdonképpen felesleges dolog mind a két nyelvet (FORTRAN, COBOL) oktatni. Elég lenne csak például a FORTRANT kötelező jelleggel, és a másik alternatív lenne. A döntés előtt nem számíthatunk sem új jegyzetre, sem példatárra COBOL-ból. (Ha

(Folytatás a 2. oldalon)

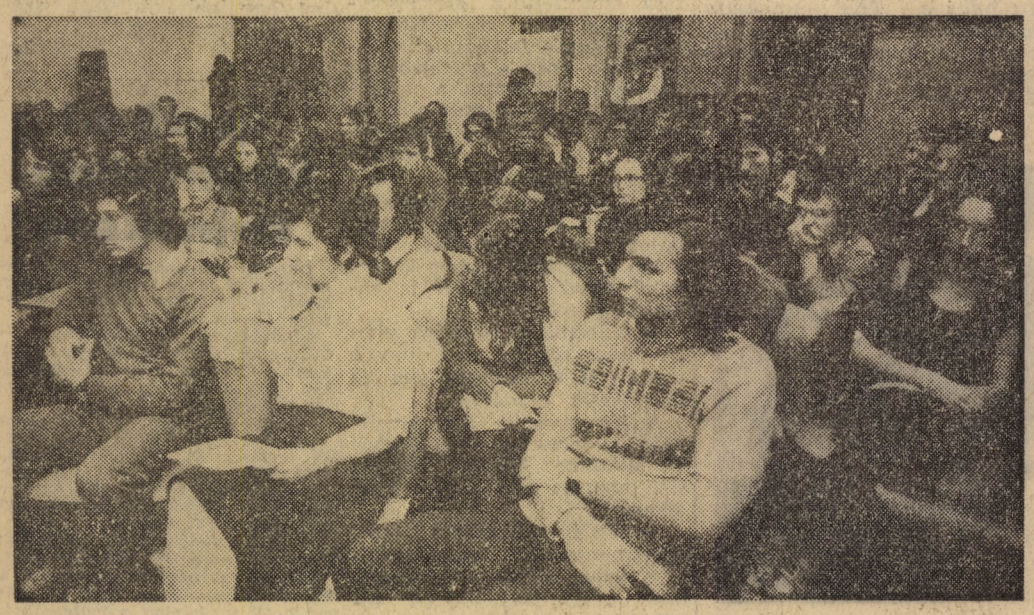

Akik kérdeztek... (fotó: Eszes)

Egy esős vasárnap délután

Ősz (Burger Ferenc felvétele)

Köszöntjük új diplomásainkat!

NOVEMBER 21-ÉN délután 2 órakor kerül sor az ez évi diplomakiosztó ünnepélyre, amelyen 516 nappali tagozatos hallgató — 196-an az általános karról, 161-en az iparkarról, 159-en a kereskedelmi karról — veszi át négyévi, illetve a tanár és a népgazd. tervező-elemző szakok esetében ötévi munka eredményeképpen a diplomáját.

A végzősök valamennyien elhelyezkedtek már — termelő vállalatokhoz, intézményekhez, különböző kutatóintézetekbe, termelőszövetkezetekhez, ÁFÉSZ-ekhez. Tizennyolcan külföldi ösztöndíjjal, 67-en társadalmi tanulmányi ösztöndíjjal meghatározott munkahelyre mentek, de a többieknek sem jelentett gondot az elhelyezkedés, hisz a végzettek a beérkező pályázatok alapján több elhelyezkedési lehetőség között válogathattak. Csak a budapesti vállalatok, intézmények maguk is jóval több állást ajánlottak fel, mint a végzettek összlétszáma. A friss diplomásoknak azonban csupán 10—15 százaléka adott be pályázatot ezekre a meghirdetett állásokra, a nagy többség egyénileg helyezkedett el.

Megtalálták-e a számításaikat, hogyan hasznosítják az egyetemen tanultakat, milyen gondokkal, milyen problémákkal küzdenek? Ezekkel a kérdésekkel kerestünk fel néhány pályakezdőt.

BÁR A HALLGATÓK többsége egyénileg helyezkedett el, néhány nagyvállalatunkhoz — Ganz-MÁVAG-ba, a Mechanikai Művekhez, az IKARUS-hoz, a Csepel Öntödei Vállalathoz — többen is jelentkeztek. Szathmáry Erzsébet is a Mechanikai Műveknél dolgozik.

— Belker. szakon végeztem, diplomamunkám a szállodákkal volt kapcsolatos. Állást azonban ezen a területen nem sikerült találnom. Eléggé telített a pálya, a felkínált fizetések is alacsonyabbak, mint a termelővállalatoknál. Végül hosszas próbálkozások után a „Mechanikához" jöttem. Kétezer-nyolcszáz forintos fizetést, albérleti hozzájárulást, és egy évre visszamenően társadalmi ösztöndíjat kaptam. De nemcsak engem vonzott a lehetőség, hanem azt a jó néhány lányt is, akik szintén a „közgázról"-ról jöttek. Jó légkörbe kerültem, azt hiszem, nálunk nincs főnök-beosztott, vagy az idős-fiatal kollégák ellentéte. Rögtön bekapcsoltak a munkába, megismerhettem a közgazdasági osztályon folyó munkálatok részleteit, és lassan megismerem a vállalat működési mechanizmusát. Sőt, az utóbbi hetekben már önálló munkát is kaptam. Nem mondom, lehetne színesebb is a munkánk, de a kezdeti átmeneti időszak után ez is jobb lesz... Hogy nem a szűkebb szakmámban helyezkedtem el? Az alapozó közgazdasági tárgyakból — statisztika, pg., könyvvitel — szerzett tudásom segít áthangolódni. És nagyon sokat jelent a magas fizetés. Lakást ugyan nem kaptunk, de készpénzért vettünk egy egyszobásat Budaörsön. Nagy összegű részleteket kell törlesztenünk, ezért fontos a pénz..."

A MÉZES HÁZASPÁR — mindketten a Fővárosi Tanácsnál dolgoznak — kicsi, alig kétszer háromméteres szobában fogadott. Egy heverőn és egy szekrényen kívül más nem is fér el benne. És mindezért 1300 forintot fizetnek kint az újpalotai lakótelepen.

— „Igérték, hogy januárban kapunk egy szobát, az albérlők házában. Addig kihúzzuk valahogy, csak aludni járunk haza. Vállaljuk, mert szeretnénk érdekelődésünknek megfelelő, tartalmas munkát végezni.' '— A férj, aki külker. szakon végzett a társadalomtudományokkal szeretne foglalkozni. A pálya azonban itt is meglehetősen telített, nehéz az intézményekbe bejutni. Komoly szakmai teljesítményt kell nyújtani. Hogy megfelelő gyakorlatot szerezzen, addig is dolgozatokat, szociológiai felméréseket készít. Felesége belsőrevizorként dolgozik, jól érzi magát a munkahelyén. Volt csoporttársai közül többen is a tanácshoz kerültek.

A DIPLOMAVÉDÉS időszakában volt csoporttársakkal, vidékiekkel, pesti ismerősökkel is beszélgettem. Viszatérő motívumként jelentkezett, hogy mindannyiuk elhelyezkedésében a pénznek, a magasabb kezdő fizetésnek döntő szerepe volt. Így fordulhatott elő, hogy nagyon sokan a végzett szaktól eléggé távoleső munkaterületet választottak, vállalva az átállás nehézségeit is. Másik döntő tényező, a lakáskérdés, és fontos szerepet játszik az elhelyezkedéseknél a párválasztás problémája is. Nagyon sokan, a vidéki származásúak, Budapesten maradnak, mert itt mentek férjhez, és vállalják sokszor az uzsoraalbérlet nehézségeit is. Ugyanakkor a vidéki vállalatok, üzemek, tárt karokkal, sokszor lakáskulccsal várják — hiába — a fiatal közgazdászokat, és jobbnál jobb feltételekkel versenyeznek egy-egy pályázó „kegyeinek" elnyeréséért. Sajnos, ez évben is maradtak olyan állások, ahol vidéken letelepedési segélyt, kedvezményes kölcsönt, lakást, magas fizetést tudtak volna adni a friss diplomásoknak, de jelentkező hiányában kihasználatlanul maradtak a lehetőségek. Vagyis, bár a jelentkező igényeket számszerűen egyre inkább sikerül kielégítenünk, a szakemberekre váró munkahelyek és a végzős fiatalok egymásra találása szubjektív és objektív okok miatt nem mindig sikerül. Ott viszont, ahol sikerül — ezt már egy-két hónap tapasztalata is igazolja, a fiatal szakemberek megbecsülik a választott hivatást, igyekeznek alkotó módon bekapcsolódni a vállalatok, intézmények életébe.

Köszöntjük végzőseinket, eredményes munkát, sok sikert kívánunk nekik a továbbiakban is!

Sebők János

Októberre emlékezve

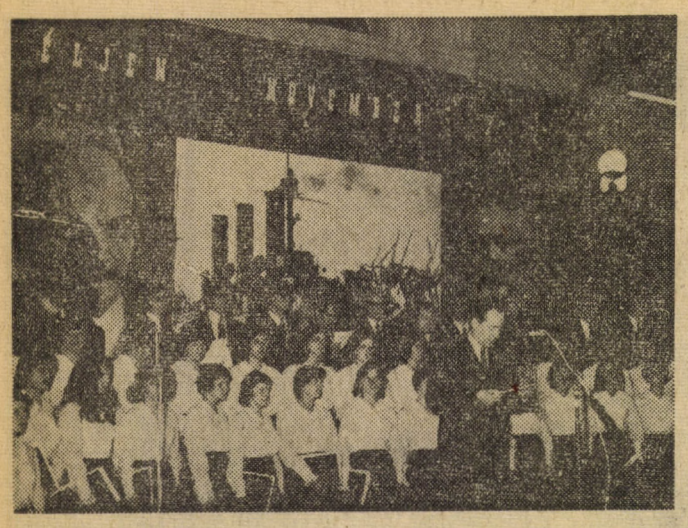

Énekkarunk a november 7-i műsorban

A szovjet és a magyar himnusz hangjaival kezdődött november 6-án az aulában a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének 58. évfordulója tiszteletére rendezett egyetemi ünnepség. Az énekkar és versmondóink október hangulatát idéző produkciói után *dr. Huszár Ernő* a külkereskedelmi tanszék vezetője, a gyülés szónoka üdvözölte vendégeinket; *Valerij Rozanovot* a Szovjetunió nagykövetségének attaséját, és *Fábián Andrást* a IX. kerületi pártbizottság titkárát. *Dr. Huszár Ernő* ezután ünnepi beszédében méltatta 1917 októberének jelentőségét.

„... A Nagy Októberi Szocialista Forradalom egy pillanatig sem volt „csak" orosz forradalom: szerves folytatását és betetőzését jelentette annak az eszme és a szó, de nem egyszer a fegyverek erejével folytatott harcnak, amelyben az emberiség legjobb erői küzdöttek az elnyomottak szabadságáért, egyenlőségéért, a valóban emberi élethez való jogért szerte a világon. Éppen ezért Október nem jelenthette befejezését sem csupán csak egy történelmi fordulópontját e küzdelemnek, amely lankadatlan erővel, de megváltozott erőviszonyok között folyik mai világunkban is a szocializmus és a kapitalizmus erői között.

1917 októberét ünnepelve örömmel és büszkeséggel gondolhatunk arra, hogy az emberiség egyharmadának közösségi és egyéni sorsát ma már a szocialista világrendszer viszonyai határozzák meg, számukra az eddig megtett út folytatását a jelenben és a jövőben is már a szocializmus és a kommunizmus teljes felépítése jelenti. Ugyanakkor nem feledhetjük, hogy a világ más részein Október eszméi ma is olyan harci programot jelentenek, amelynek megvalósításáért nem a békés, építő, alkotó munka feltételei, hanem a reakciós erők gyakran emberi életeket sem kímélő elnyomása közepette kell küzdeni. E küzdelem legújabb mérföldkövei, amelyeket nem évtizedek távlata választ el tőlünk, nagy győzelmeket jelölnek, de arra is figyelmeztetnek, hogy nem becsülhetjük le a szocializmus ellenségeinek erőit, nem maradhatunk közömbösek azok iránt, akik sokszor sokunk számára ma már szinte elképzelhetetlen körülmények között, üldöztetések közepette, szenvedések árán próbálják kiharcolni az elnyomástól és kizsákmányolástól mentes társadalom felépítéséhez való jogot..."

Immár hagyomány, hogy november 7-e alkalmából egyetemünk kiváló munkát, társadalmi tevékenységet kifejtő dolgozóit és hallgatóit kitüntetik. Az idén *Ferencz László*, a számviteli tanszék vezetője lett a *Haza Szolgálatáért* érdemérem tulajdonosa. Aranykoszorús KISZ-jelvényt adott át *Fábián András*, a IX. kerületi KISZ-bizottság titkára *Balázs Erikának, Balogh Lászlónak, Bródy Gábornak és Csáki Györgynek*. Ugyanezt a kitüntetést kapta a kerületi ünnepségen *Szivi József*, az egyetemi KISZ-vb szervező titkára.

Az ünnepség befejező aktusaként *Szarvas László*, az egyetemi pártbizottság titkára kedves kötelességnek eleget téve emléklapok átnyújtásával köszöntötte egyetemünk azon dolgozóit, akik huszonöt éve tagjai az MSZMP-nek. *Banka András, Benedeczky János, Bikics István, Bognár Sándorné, Csató Tamás, Császár Jánosné, Gacsályi István, Halász Sándor, Katona Antalné, Kubik István, Radics Jánosné, Sándor Imre és Vági Ferenc* további munkájához sok sikert, jó egészséget kívánva adta át *Szarvas László* az emléklapot.

Az ünnepség utolsó részében *Mécs Károly* szuggesztív erejű versmondása; *Polgár Lászlónak*, az Operaház magánénekesének produkciója igazi ünnepi hangulatot teremtett az aulában.

A megemlékezés az Internacionálé hangjaival zárult.

Pályázat

A Pénzügykutatási Intézet pályázatot hirdet az egyetem hallgatói számára az alábbi témákban:

Az infláció elméleti és gyakorlati problémái.

A pénzügyi szabályozók változásának hatása a vállalati döntésekre.

A pályamunkákat a Pénzügykutatási Intézet az alábbiak szerint díjazza. Mindkét témában külön-külön: 1. db I. díj: 5000 forint, 2 db II. díj 2500 forint, 1 db III. díj 1000 forint.

A pályázatokat TDK-dolgozatként is be lehet nyújtani.

Beadási határidő: 1976. április 1.

Hagelmayer István

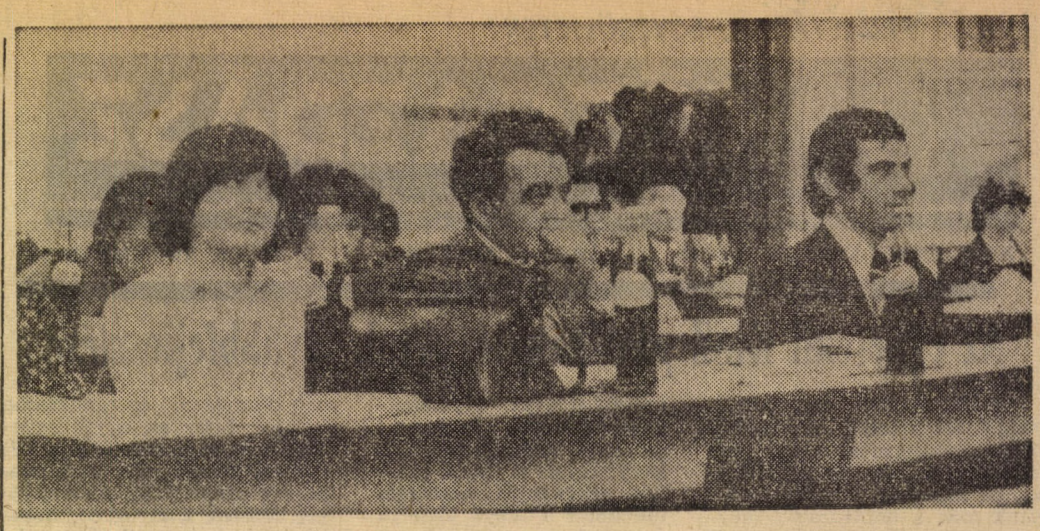

A KISZ-végrehajtóbizottság levele minden KISZ-taghoz

Kedves lányok és fiúk! Oktatók, dolgozók, hallgatók, mindannyian, akik az egyetemen éljük életünk legalább egyharmadát, igen gyakran találkozunk magunk körül hanyagul elpöckölt csikkek, papírgalacsnik maradványaival. Lehangoló látvány, melyen egy kis odafigyeléssel segíteni lehetne.

Tudjuk, az egyetem zsúfoltsága, a berendezések elavultsága nem nagyon ösztönöz bennünket arra, hogy megbecsüljük ezeket a berendezéseket. Apellálva a tudatosságra — melynek szerepe éppen a körülmények miatt kellene, hogy nőjön — s apellálva a a környezetünkkel szembeni igényeinkre, arra kérünk mindenkit, hogy ne fokozza, hanem enyhítse környezetünk elszomorító látványát. Ez minden KISZ-tag egyéni vállalása legyen. (S komplex eredménye más vállalásoknak.)

Nem túl kényelmesen berendezett zsibogónk is sokakat elgondolkodásra késztetett az utóbbi időben. A hely kicsi, a zaj nagy. Ne vegyék el ezt a kis helyet is hangos, esetenként italozó kártyakörök. A kártyázás kellemes szórakozás lehet, szellemfrissítő sport, de nem az egyetemen. Az egyetemi kártyázást a jóérzés és mások tanulási szándékának figyelembevétele mellett az egyetemi szabályzat is tiltja. A Rektori Tanács ennek alapján úgy döntött, hogy a további kártyázás esetén az illető dékánok fegyelmi vizsgálatot indítanak.

A KISZ vb-nek az a véleménye, hogy az ilyen magatartás nem egyeztethető össze a KISZ-tagokkal szemben támasztott követelményekkel.

Vegyétek figyelembe, hogy a leghamarabb mi magunk tudunk változtatni körülményeinken. Az egyetem gazdasági vezetősége pedig ígéri, hogy a lehetőségektől függően fokozatosan javítja, s teszi kultúráltabbá környezetünket, a zsibongó, a tantermek, a klubok bútorzatának, felszereltségének javításával.

A KISZ-vb 1975. november 12-i ülésén.

A KISZ-vb ülése

November 12-én ülést tartott a KISZ-végrehajtóbizottság. Első napirendi pontként a káderpolitikai határozat végrehajtásának ütemezését vitatták meg. A témával való foglalkozást a jövő év elején történő választások teszik időszerűvé. A kari titkárok ismertették elképzeléseiket arról, hogy kik azok, akik a következő választásokon, mint kari vezetőségi tagok szóba jöhetnek, majd Veres Pál, a KISZ-bizottság titkára a vb-összetételében várható változásokat ismertette.

Következő napirendi pontként a végrehajtó bizottság elfogadta a forradalmi ifjúsági napok, a pedagógusnap és a diplomaosztás alkalmából jutalmazásra javasoltak névsorát.

Ezt követően a vb meghallgatta a kari titkárok beszámolóját a szüret tapasztalatairól. A szüretet a szervezés, fegyelem, bevétel és oktatási következményei szempontjából értékelték. A beszámolók alapján a szüretet eredményesnek mondhatjuk, az oktatásban azonban adódtak a szüret miatt kisebb fennakadások. Ezért a vb javasolja, hogy a szüretet a jövőben vegyék be az egyetemi tantervbe.

A KISZ IX. kongresszusa 1976 májusában kerül megrendezésre.

A filozófia tanszék tudományos vitaülése

Egyetemünk filozófiai tanszéke november 13-án, hazánk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából tudományos vitaülést rendezett.

Az ülés napirendje az ülésen elhangzott előadásokat két téma köré csoportosította. Az első részben (Az egyetemi marxista oktatás 25 éve) dr. Kiss Arthur Rudas László, Mihály Albert pedig Fogarasi Béla munkásságát elemezte. Az ülés második részében (A felszabadulás 30. évfordulója és napjaink elméleti kérdései) a következő tanulmányok kerültek megvitatásra:

Dr. Hardi Péter: Az osztályok alkalmazása a felszabadulás utáni magyar társadalomra.

Dr. Kiss Arthur: Az állam és a szocialista demokrácia egyes aktuális elméleti kérdéseihez.

Erdeiné, dr. Izsák Julianna: A szocialista közgondolkodás néhány elvi kérdése.

Dr. Csőke Pál: A korszerű világnézet és szocialista személyiség problémájáról napjainkban.

Dr. Marton Imre: Elmaradottság és utópikus szocialista koncepciók a harmadik világban.

Egy sikeres kezdeményezésről

Újszerű kezdeményezés színhelye volt november 12-én az újjáépített nemrégen megnyílt egyetemi klub. Hosszú kihagyás után a tanár klub folytatásaként először rendezték meg az oktatói klubot, amelyet a kereskedelmi kar társadalmi szervezetek, a pártszervezet, a szakszervezet, az oktatói KISZ-szervezetek patronáltak.

Az egybegyűlteket, a kereskedelmi kar oktatóit és az egyetem vezetőségének tagjait — többek között *Berend T. Iván* rektort és *Szarvas László* egyetemi párttitkárt, *Kenyeresné dr. Winkler Mária*, a kereskedelmi kar pártszervezetének agit.-prop.-felelőse üdvözölte, majd rövid kultúrműsor következett. Az ezután következő beszélgetés kezdetén előbb *Berend elvtárs*, majd *Szarvas elvtárs* válaszolt az előre összegyűjtött kérdésekre. Szó volt többek között arról, hogy mit kíván tenni az egyetem vezetősége az itt dolgozók kulturáltabb munka- és életkörülményei érdekében, milyen az egyetemen oktatókutató nők helyzete, mi alapján mérik az egyes teljesítményeket, tervezik-e külgazdasági intézet létrehozását? Mind *Berend*, mind *Szarvas* elvtárs részletesen kitért lapunk munkájára is. A kérdések közt ugyanis szerepelt: lektorálják-e a Közgazdászt, meg van-e elégedve az egyetem vezetése a lap színvonalával?

A lapot mindkét válasz pozitívan értékelte. *Berend elvtárs* megemlítette, hogy a felmerülő kérdés valószínűleg lapunk egy korábbi számában megjelent cikk nyomán született, amely a verőcei tanácskozással foglalkozott és félreértésre adhatott okot.

Ezt követően *Szarvas elvtárs* részletesen elmondta, hogyan történik lapunk irányítása. Ismertette a szerkesztőbizottság; a szerkesztőségi munkatársak feladatát, megemlítette, hogy a pártbizottság nemrégen tárgyalta a Közgazdász többéves munkáját és pozitívan értékelte tevékenységét. Bátorított a felelősségteljes és megalapozott kritikákra és felhívta az oktatók figyelmét, hogy ne csak saját érdekükben szólaljanak meg a lap hasábjain, hanem közérdekű témák esetében is ragadjanak tollat.

A válaszok elhangzása után egy üveg sör és szendvicsek mellett jó hangulatú, kötetlen beszélgetés kezdődött.

A jól sikerült összejövetel után felkerestük *Kenyeresné dr. Winkler Máriát*, hogyan ítéli meg az első oktatói klub sikerét?

— „Ez év májusában a kari pártszervezetünk megtárgyalta a karon folyó közművelődési munka helyzetét és további feladatait és olyan határozatot hozott, amelynek egyik pontja kimondja, hogy a tanszékek közötti kapcsolatot erősíteni kell, s olyan fórumokat kell létrehozni, ahol lehetőség van közös feladatok megbeszélésére, munkakapcsolatok kialakítására, egymás jobb megismerésére. Jó oktatói kollektívát kell kialakítani, mert a közgondolkodást az ifjúság nevelését segíteni csak úgy lehet, ha az oktatók között is megfelelő kapcsolat alakul ki.

Úgy vettük észre, hogy ezzel kapcsolatosan kialakult egy igény a karon és ennek alapján született az ötlet, fel kell újítani a régi tanárklubot. Nem hivatalos jelleget szántunk a klubnak — nem oktatói értekezlet lesz —, hanem a kötetlen beszélgetést választottuk formának, ahol a jelenlevők egy üveg sör mellett beszélgethetnek, szórakozhatnak. A társadalmi szervezetek, a párt, a KISZ-és a szakszervezet vállalta a házigazda szerepét, a többi már csak rajtunk, oktatókon múlik.

Bár mindig az első a legnehezebb, én azt hiszem, sikeresen indult a klub. Kötetlen volt, fórum jelleget is kapott, a megjelentek jól érezték magukat. Ezt bizonyítja, hogy a válaszok után is a helyén maradt a többség. Szívesen töltötték a klubban az estét. És ami nagyon örvendetes, hogy a kar oktatóinak több mint a fele eljött. A klubot félévenként szeretnénk összehívni. Legközelebb egy tréfás farsangi összejövetelt tervezünk, ennek ötlete már ott, a klubban merült fel. Szeretnénk meghívni „külső" vendégeket is, és nagyon jó lenne, ha más karokon is születne hasonló kezdeményezés. Akkor talán közösen és gyakrabban rendezhetnénk klubesteket. Azt hiszem egy ilyen jellegű klub, nagyon sokat tehet, egy jobb közösségi szellem létrehozásáért."

S. J.

Fórum az ipari karon

(Folytatás az 1. oldalról)

ez még nem megoldott, mégiscsak jó lenne, legalább egy stencil, néhány kidolgozott példával. Az érdekeltek ennek is nagyon örülnének.)

Az „Ügyvitelszervezés és gépesítés" című tárgy oktatásának mi az alapvető célja, és mennyire felel meg a koncepciónak a tankönyv? Tavalyi tapasztalatok alapján kérdezték még azt is, hogyan lehetne biztosítani, hogy az előadásokon elmondottak összhangban legyenek más oktatott tárgyak anyagával, például hálótervezés, COBOL. — Ferenczi elvtárs elmondta, hogy a jelenleg használatban levő tankönyv nem egyetemi célra készült. A tárgynak nincsenek régi gyökerei, még nem elég kiforrott. Javítana a helyzeten Berend elvtárs javaslata, hogy minden szakon ugyanazt a szervezést oktassák. A tananyag továbbfejlesztése folyamatban van. (A téves információval ellentétben ebben a félévben csak az első kötet lesz vizsgaanyag.)

Felmerült a diákok részéről, hogy a karon belül a tanszékek (ipargazdaság, szervezés) koordinálása nem megfelelő, ami nagy megterhelést jelent, mert aránytalanul sok anyag, (négyszáz oldal) jut esetenként egy-egy hétre. Ezért nincs idő arra, hogy már a harmadévesek is behatóan foglalkozzanak egy témával, holott a lehetőségek egyébként adottak. — Megyeri elvtárs is osztotta a véleményt, a koordináció egyaránt szükséges a tanszékek között és a tanszéken belül is. Kifejtette továbbá, hogy a cél az előírt irodalomnak ne csak elolvasása, hanem annak elsajátítása legyen. Elismerte, hogy valóban sok az anyag, de nem elég csak a kész jegyzeteket megtanulni. A szakirodalom olvasása növeli a tájékozottságot, fejleszti az áttekintő készséget, aminek hasznát a gyakorlatban fogjuk látni.

Érdemes egy pillantást vetni egy mostani, harmadéves csoport statisztikai adatára, mely szerint a vizsgaidőszakra nyolcezerötszáz oldalból kellene felkészülni. S itt a „kellene" szót hangsúlyozom két okból is. Először, mert véleményem szerint ennyi anyagot alaposan elsajátítani az adott idő alatt nem lehet még akkor sem, ha sok helyütt átfedés van is. Másodszor mert a szükséges irodalom nincs meg a könyvtárban. Az a néhány darab is, ami rendelkezésre áll, már csak volt... Lám, milyen jó lenne, sokszorosító kapacitás az egyetemünkön. De ez egyenlőre megoldhatatlan anyagi okok, papírgondok miatt.

Panaszkodtak a III. évesek arról is, miért van a tavalyi hét vizsgával szemben nyolc, s ugyanakkor a IV. évfolyamon minimálisra csökken a terhelés. — Sajnos ez már így van, ebben a félévben ez megváltoztathatatlan, de reméljük, a jövőben jobban mérlegelik majd az arányosabb tananyagelosztást.

Sok hallgatót érdeklő kérdés: mi a mechanizmusa a nyári külföldi szakmai gyakorlatra való jelentkezésnek és ki felelős a szervezésért? Ollé elvtárs erről nem tudott sokat mondani, sőt az ez évivel kapcsolatban még semmit. Csak annyit, hogy központilag szabályozni kell és a határozat később jelenik meg.

Végül Ollé elvtárs kérését tolmácsolom. *Necsak egy-egy ilyen fórumon vessük fel észrevételeinket, hanem év közben is bármikor keressük fel az illetékes tanszékeket. Itt főleg a TKR munkájára számítanak,* amely segíthet egy élőbb kapcsolat kialakításában a tanszékek és a hallgatók között.

Vona

... és akik válaszoltak (fotó: Eszes)

Iparkari kosárlabda-bajnokság

Október 28.—november 4-ig bonyolítottuk le az ipari kar kosárlabda-bajnokságát három női és négy férficsapattal.

Eredmények: (női) III. szerv. 3.—IV. agrár 10:25; IV. szerv. 2.—III. szerv 3. 11:3; IV. szerv. 2.—IV. agrár 11:16. A bajnokságot megnyerte: IV. agrár.

(Férfi) IV. szerv. 3.—III. agrár 38:19; IV. agrár—III. agrár 60:30; IV. szerv. 1.—IV. szerv. 3. 32:55; IV. agrár—IV. szerv. 1. 104:52; III. agrár IV. szerv. 1. 42:28; IV. agrár—IV. szerv. 3. 52:25. A bajnokságot megnyerte: IV. agrár.

A legeredményesebb kosaras: Franczia Ferenc IV. agrár 117 pont.

Sok csapat nem vehetett részt a bajnokságban, mert nem értesült erről. Ezért kérjük a hallgatókat, kísérjék figyelemmel a zsibongóban a sporttábla hirdetéseit.

Szakszemináriumról szakszemináriumra

1. SZAKMAI GYAKORLAT

Több mint 10 év telt el azóta, hogy egyetemünkön bevezették a szakszemináriumi oktatást. Az eddig eltelt időszak tapasztalatai igazolták a szakszeminárium létjogosultságát, s bebizonyosodott, hogy egy igen pozitív oktatási forma.

A szakszeminárium elsődleges célja az, hogy a hallgatók egy bizonyos területen elmélyültebben ismerjék meg a szakterület problémáit, s előkészítse a haligatókat a diplomadolgozat megírására. A szakszemináriumra való jelentkezéstől a diploma megírásáig azonban sok minden történik a haligatóval, részt vesz két szakmai gyakorlaton, megismerkedik egy-egy konkrét vállalattal, s mivel sokan közülük itt kerülnek először közel egy vállalathoz, későbbi elhelyezkedésükben, témaválasztásukban jelentős szerepet játszik a szakmai gyakorlat jó megszervezése.

Bár a szakszeminárium, mint oktatási forma kétségkívül pozitívnak mondható, a tapasztalatok azt is mutatják, hogy a megvalósítás terén már korántsem ilyen rózsás a helyzet. Fölösleges lenne most példákat sorolni, mindenki tud olyan szakszemináriumról, ahol egy félévben három-négy foglalkozást tartottak, olyan szakmai gyakorlatok is szép számmal akadnak, ahova „nem kell bejárni" (s természetesen ennek ellenkezőjével is találkozhatunk, amikor túlságosan is „komolyan" veszi a vállalati instruktor a szakmai gyakorlatos hallgató ottlétét, anélkül, hogy a szakmai segítségadást is enynyire komolyan venné.)

Van még valami, ami lényeges a szakszemináriumok milyensége szempontjából, ez a szakszemináriumvezetők kiválasztása. Az, hogy valaki szakszemináriumokat vezet, az illető oktatónak valamiféle „rangot" ad hiszen a szakszeminárium fontosságából következően csak a legjobban felkészült oktatók kapnak szakszemináriumot. Sok szakszemináriumvezető került ki vállalati szakemberek közül, s ezek kiválasztásánál is elsősorban az a szempont, hogy az illető szakterület legjobb szakembereit kérik fel foglalkozások vezetésére. Az eltérés a külső és a belső szakszemináriumvezetők munkája között első sorban az, hogy míg a tanszéken dolgozók inkább foglalkoznak elméleti kérdésekkel, addig a vállalati szakemberek elsősorban nagyobb vállalati tapasztalataikat tudják átadni a hallgatóknak. Mindkét dolognak előnyei és hátrányai egyaránt vannak.

Amikor a szakszemináriumok helyzetét, színvonalát vizsgáljuk, s azt, hogy mennyire képesek a valóságban is eleget tenni a kitűzött célkitűzéseknek, érintünk majd néhány olyan területet, melyek szorosan kapcsolódnak a szakszemináriumi munkához.

Most induló sorozatunkban, amikor egy-egy szakszemináriumot bemutatunk, mindig más és más problémára helyezzük a hangsúlyt. (Például szakszeminárium és szakmai gyakorlat, szakszeminárium és diplomaírás, szakszeminárium és TDK stb.).

Első utunk az ipari üzemszervezés tanszékre vezetett. A tanszék „iparvállalati szervezet korzerűsítésének kérdései" címmel hirdetett meg szakszemináriumokat. A foglalkozásokat az első félévben dr. Rooz József egyetemi adjunktus vezette, s bár most ideiglenesen megvált ettől a munkájától, volt diákjaitól nem szakadt el, most is felkeresik, segít nekik elhelyezkedésükben, témaválasztásukban.

— Tanszékünknek a szakszemináriumok és az ezzel kapcsolatos szakmai gyakorlat lebonyolításával kapcsolatban egységes elképzelése van — mondja dr. Rooz József. — Mivel a nálunk végző hallgatók szervezők lesznek, a szakmai gyakorlat célja, hogy a hallgatók megismerjék egy konkrét vállalat belső irányítási rendszerét, megismerkedjenek a vállalati fő folyamatokkal, szervezés és szervezésfejlesztés helyzetével a vállalatnál.

A szakszemináriumi munka az oktatók oldaláról nagyon időigényes, hiszen a foglalkozások megtartásán kívül előzetesen is fel kell készülni, s nem utolsósorban a hallgatók minden problémájára (elhelyezkedés, diplomatéma) megoldást kell találnunk. Ennek ellenére, úgy gondolom, hogy a szakszemináriumi munka egyik „leghálásabb" tanári elfoglaltság, mind szakmai, mind emberi szempontból. Csak a szakszemináriumok keretében — négy-öt fős létszámmal — van lehetőség arra, hogy közel kerüljünk a hallgatókhoz, itt lehet a legtöbbet segíteni, s a hallgatók megismerésével egyéniségüknek legjobban megfelelő feladatokat találni számunkra. Másrészt az egyetemi oktatás egészéről is némi képet kapunk, hiszen a diákok egyéb problémáikkal is felkeresnek bennünket, s így azt is jobban megtudjuk, hogy tantárgyunk hol áll az egyetemi oktatás rendszerében.

— Hogyan szervezik meg a szakszemináriumi foglalkozásokat?

— A szakszeminárium három féléves. Az első félévben a szakirodalom gyűjtése, feldolgozása, esetleg témaválasztás szerepel a programban, majd a későbbiekben — az első szakmai gyakorlat informálódási szakasza után — egyre inkább az egyéni munka felé tolódik el a hangsúly. Az első szakmai gyakorlat után a hallgatóknak írásos anyagot kell készíteniük, s ezt kiselőadás formájában elő is kell adniuk. Ennek az a jelentősége, hogy — ha csak nem írt még TDK-t — itt készít a hallgató először egy olyan írásos anyagot, amely munkájának tapasztalatait összegzi. A kiselőadások tartása pedig a beszédkészség javítását is elősegíti. Az elmúlt félévben többször hívtunk meg vendégelőadókat is, ismert vállalati vezetőket, a szakterület „nagyjait" ezzel is színesítve a foglalkozásokat.

— Gyakran az instruktorok személye, megválasztása is problémás. Milyen szempontok szerint kérnek fel vállalati, intézményi szakembereket erre a feladatra?

— Az a kialakult gyakorlat, hogy a szakszeminárium vezetője személyes ismeretségei alapján kéri fel az instruktorokat. Bár akadnak problémák ezen a területen is, a jelenlegi helyzetben mégis ez a legjobb megoldás. A személyes ismeretség útján biztosítható, hogy az instruktor tényleg foglalkozzon a hozzá került hallgatóval, másrészt pedig a közismerten minimális instruktori díjazásért „idegent" nehezebb is lenne felkérni.

— Szakszeminárium és TDK. Az emberben önkéntelen is felvetődik a gondolat, hogy a szakszemináriumi csoportok, természetesen nem kötelező jelleggel, megfeleltethetők lennének a régóta hiányolt diákkörökkel.

— Igen. A szakmai munka alapja lehetne a TDK-nak. Sajnos, az a helyzet, hogy nincs megfelelő koordináció a szakszeminárium és a TDK rendszere között, TDK-konferenciákat számunkra nem mindig a legszerencsésebb időben tartják, meg kellene szervezni a szakszemináriumi és a TDK-munka együttes ütemezését.

— Ez tehát az oktató véleménye. S mit mondanak az idejáró hallgatók? Mit jelent számukra a szakszeminárium és az ehhez szorosan kapcsolódó szakmai gyakorlat?

Taraczközi Ágnes a Debreceni Konzervgyárral kötött társadalmi szerződést, így „természetes", hogy szakmai gyakorlatát is ott töltötte. — Először nem fogadtak valami túl nagy lelkesedéssel — mondja —, hiszen olyan elképzelésekkel mentem a vállalathoz, hogy a szervezettségi színvonal mérési módszereit fogom tanulmányozni. Ez nem éppen esett egybe a vállalat legközvetlenebb céljaival, de azért segítettek, úgyhogy végül mégiscsak tudtam valami hasznosat csinálni.

Csüri István a Váci Cement- és Mészműveknél töltötte szakmai gyakorlatát. — Én annyival voltam szerencsésebb helyzetben, hogy olyan témám volt, amelyet a vállalat ajánlott, a szervezésfejlesztési tervek kidolgozásának elvi kérdéseivel foglalkoztam. S itt talán kicsit fordított volt a helyzet, mint Áginál Debrecenben, mert a témát ők ajánlották, egészen pontosan azonban ők sem tudták, hogy mi az, amit várnak tőlem, s bár minden irodalmat rendelkezésemre bocsátottak, végül is ez a munka nem úgy sikerült, mint ahogy szerettük volna. Ami feltűnt nekem, hogy a vállalat tíz gyáregységében mindössze tizenhét szakképzett szervező dolgozott, ez bizony nagyon kevés.

F. P.

Konferencia Pozsonyban

Immár hatodik alkalommal rendezte meg november 10—13. között a Pozsonyi Közgazdasági Főiskola a felsőoktatási intézményben tanuló hallgatók nemzetközi TDK konferenciáját. Az 1970-ben elindított és azóta minden évben megrendezett konferencia kedvező visszhangra talált nemcsak Csehszlovákiában, hanem a többi szocialista országban is. A konferencián részt vevő intézmények száma évről évre növekszik.

Az idén nyolc szocialista ország 42 felsőoktatási intézményéből várták a résztvevőket a rendezők. Ez a nagyfokú érdeklődés már maga is azt mutatja, hogy a konferencia rangját igen magasra értékelik. S hogy ez valóban így van, abban igen nagy szerepe van a kitűnő rendezésnek. A Pozsonyi Közgazdasági Főiskola vezetése, valamint a helyi állami és pártszervek mindent megtesznek azért, hogy ez a nemzetközi konferencia hatékonyan segítse elő a szocialista országok közgazdasági felsőoktatási intézményei közötti kapcsolatok fejlődését, és a hallgatói tudományos munkában elért eredmények kölcsönös megismertetését.

A konferencia négy szekcióban, s mindegyiken belül 2—2 alszekcióban végezte munkáját. A négy szekció a következő: 1. Politikai gazdaságtan és gazdaságirányítás. 2. Matematikai módszerek és a számítástechnika felhasználása az irányításban. 3. Bel- és külkereskedelem. 4. A termelőágazatok gazdaságtana és irányítása.

Egyetemünkről a KISZ-szervezet két hallgatót, valamint e sorok íróját jelölte a nemzetközi konferencián való részvételre. Közülük Steler József nem vett részt a konferencián, mivel közben **részképzésre** a Szovjetunióba utazott. A másik hallgató, Karikó Zsuzsanna idén végzett tanár szakon. „A saját termelésű készletek értékelésének problémái a mezőgazdaságban." c. dolgozatával a negyedik szekcióban szerepelt. A zsüri, illetve a konferencia végrehajtó bizottsága munkáját külön díjjal jutalmazta. Ezúton is gratulálunk.

A konferencia helyi szervezőinek csak elismerés jár. Munkájuk során mindenre tekintettel voltak, s ha bármilyen kérés felmerült, azonnal intézkedtek. Kísérőink kedvessége, figyelmessége szintén köszönetet érdemel.

Részünkről azonban már nem ment minden ilyen jól. A konferenciának előre, időben közölt követelményei vannak. Ezek egyik évről a másikra gyakorlatilag nem változnak. Így pl. minden dolgozatról 2—3 oldalas orosz nyelvű tézist kell 15 példányban meghatározott időre elküldeni, s csatolni kell a dolgozatot két példányban. Sajnos esetünkben az előbbi elsősorban szervezési fogyatékosságok miatt csak igen későn, az utóbbi pedig egyáltalán nem történt meg. Kétségtelen ennek hatása volt a helyezésekre is. Ezen túlmenően egyetemünkre sem vet jó fényt az ilyen szervezés.

A problémák elkerülhetők lennének, ha a Pozsonyi TDK konferenciával kapcsolatos tennivalók intézését minden évben a tudományos rektorhelyettes koordinálása mellett intéznék az illetékesek. Ez annál inkább is célszerű, mert a tudományos rektorhelyettesnek is érkezik meghívás. A tennivalók közös intézése pedig lehetővé teszi a konferencia követelményrendszerének betartását jobban megalapozva ezzel az ottani sikeres szereplést is.

Forgács Csaba

Ládafia

Pihenő (Fotó: Burger Ferenc)

A SZET-esekhez látogattunk

SZET, ESZET — új rövidítések, olyan oktatási formákat jelölnek, amelyekről eddig — mint kísérletről — csak hallottunk. Most, hogy a műegyetemi tapasztalatok alapján az idén jogi, agrár- és közgazdasági szakterületre is kiterjesztették az érettségizett (ESZET), illetve érettségivel nem rendelkező szakmunkások (SZET) egyetemi tanulmányokra előkészítő tanfolyamainak szervezését — egyetemünk is bekapcsolódott e munkába. Az ESZET-ről lapunk egyik korábbi számában esett szó, most a SZET-esekhez látogattunk el.

CZÉRE TERÉZIA a Finomkerámiából, pontosabban annak Gránit-, Csiszolókorong és Kőedénygyárából került a tanfolyamra. Szakmája női szabó. Ez első hallásra elég szokatlanul hangzik.

— A magyarázat igen egyszerű: elvégeztem a nyolc általánost és úgy éreztem, hogy pillanatnyi vesztegetni valóm sincs, pénzt kell keresnem minél hamarabb és minél többet. Ennek a nagy sietségnek pedig az volt az oka, hogy addig mindig egy keresetből éltünk hatan (négyen vagyunk testvérek), és én már rettenetesen untam, hogy mindig egy pár cipőm van, hogy mindig mindenre nagyon kell vigyáznom stb. Ezért éreztem olyan borzasztóan sürgősnek, hogy önálló keresővé váljak. Miután barátnőm úgyszólván egész családja a Gránitban dolgozott — azt hallottam állandóan emlegetni —, teljesen kézenfekvőnek tűnt számomra, hogy én is odamenjek dolgozni. Szüleim viszont nem voltak elragadtatva az ötletemtől. A bátyám már éppen kereső korba került (gépkocsivezető lett), és ők szerették volna, ha tanulok. Végül is „legalább egy szakmád legyen" alapon kompromisszumos megoldásként beadtak egy női szabóhoz tanulni.

1970-ben párttag lettem és párttitkárom ösztönzésére vegyipari szakközépiskolába kezdtem járni, mivel munkám leginkább ilyen jellegű ismereteket kíván. Aztán jött ez a kísérlet és akkor már felmerült a műegyetemi előkészítőre való bejutás lehetősége. Mindez most konkretizálódott, az idén szóltak a személyzetiről, hogy a közgazdasági egyetem előkészítőjére pályázhatok. Persze meghirdették, az üzemi négyszög megtárgyalt minden kérelmet és végül ketten kerültünk ide. A kollégám a Kőbányai Porcelánból és én a Gránitból.

Hogy fogadták a hírt? Hát persze, hallottam vissza olyan megjegyzést is, miszerint „ennek is több a szerencséje, mint az esze" — jellemző, hogy mindjárt akadt jóakaró is, aki visszamondja, de a szűkebb munkatársi környezet, a brigád, az velem örült. (Egyébként nem én vagyok az egyetlen a brigádból, aki tanul.) Otthon — úgy alakult a dolog, hogy előreláthatóan én maradok a szüleimmel — édesanyám nagyon örült, rögtön kijelentette, hogy semmiféle főzés-mosás, takarításra ne legyen gondom, amíg tanulok. Ami pedig a munkahelyi vezetőket illeti, a lehető legnagyobb segítséget nyújtják mindenben. Végül is én olyan feltételek mellett vágok neki ennek az egésznek, hogy igazán csak rajtam múlik a siker.

A HELYZET OLYAN megítélésével, miszerint minden vállalatnak a maga jól felfogott érdeke megkívánja ugyan, hogy saját szakmunkásgárdájából neveljen ki szakmailag is a legmagasabb követelményeknek megfelelő kádereket, olyan lehetőséget kínálva ugyanakkor ezáltal az egyénnek, amit az illető csak egyféleképpen értékelhet megfelelően úgy, hogy rajta ne múlhasson a siker — ezzel a megítéléssel Withalm Ferenc is teljesen egyetért. Ami az előzményeket illeti, a különbség az, hogy ő a nyolcadik után annak rendje és módja szerint beiratkozott a gimnáziumba, s az első félévet jó négyes átlaggal zárta. Aztán a harmadik negyedév végén valami máig megmagyarázhatatlan tanulási undor következtében nyolc tárgyból állt bukásra. Ekkor döntött úgy a családi kupaktanács — főleg a nagyapa, aki régi vasas —, hogy legyen esztergályos a fiúból. A Ganz-MÁVAG-ban szabadult és némi kitérő után 1966-ban a Pamuttextil Műveknél horgonyzott le, tmk-s. Anyagilag talán nem annyira (a szakipari munkát még mindig alulfizetik a könnyűiparban), de minden más vonatkozásban megtalálta a számítását itt. 1967-ben már tagja lett a KISZ-vb-nek, 70-től párttag, legutóbb a párt-vb szervező titkárává választották.

— Az én beiskolázásom kettő, kettő és fél éves téma a vállalatnál, nálam is a műegyetemi tanfolyamról volt szó, egészen az idei évig. Viszont minél közelibbnek tűnt az az időpont, amikor a textiliparnak is jut a keretszámokból, én annál inkább féltem a műszaki területtől. Nagy megkönnyebbülést és örömöt jelentett számomra, amikor kiderült, hogy idejöhetek. Ez korántsem valami lebecsülése a közgazdasági pályának, hanem egyszerűen arról van szó, hogy ez közelebb áll hozzám. Társadalmi funkcióim révén kénytelen voltam — ha nem is túl mélyen — utánanézni dolgoknak, mert az üzemi négyszögben véleményt kellett nyilvánítani gazdasági kérdésekben is, és általában is, ha például valaki valamilyen konkrét, mindannyiunkat érintő helyi gazdasági probléma iránt érdeklődött, nagyjából el kellett tudnom magyarázni, hogy miről van szó. Ezenkívül tavaly elvégeztem a marxista—leninista esti egyetem filozófia szakán az első évet, és ez is sokkal inkább orientált a közgazdasági, mint a műszaki pálya irányába.

Az első hónapokban a feleségem nagy segíteni akarásában mindent maga csinált, aminek persze rövidesen az lett a következménye, hogy kikészült. Most megbeszéltük, hogy ami nem sürgős munka, azt elteszi keddre vagy péntekre, mert iskolai napokon már nem szoktam otthon tanulni, ami viszont sürgős és nehéz, azt gyorsan megcsinálom és csak utána tanulok. A vasárnap viszont teljes egészében a családé. Hát próbálgatjuk, tanulgatjuk az új életformát is.

★

Az MKKE SZET tanfolyamain hatvanketten tanulnak öt csoportban (kettő Budapesten működik a Makarenkóban, egy-egy csoport Miskolcon, Pécsett, illetve Szegeden dolgozik). Az egyéves (szeptembertől augusztus végéig) SZET-kurzus levelező és intenzív szakaszokra oszlik. Jelenleg a levelező szakaszban kedden és pénteken egész napos oktatáson vesznek részt a SZET-esek, a hét többi napján dolgoznak. Az év folyamán januárban és márciusban három, illetve kéthetes, nyáron július—augusztusban pedig kéthónapos intenzív bentlakásos tanfolyamra kerül sor. (Ez idő alatt a vállalatok átlagkeresetüket fizetik a hallgatóknak.) Tárgyak: magyar, (általános műveltség, kifejezőkészség, helyesírás), pg., matematika. Speciális, e célra készült tananyagok a magyar és matematika a műegyetemen, a pg. nálunk készül. Volumenére jellemző, hogy az 500 matematikaóra anyaga például szinte a teljes gimnáziumi tananyagot felöleli. A tanfolyam végén záróvizsgát tesznek a jelöltek, és ennek eredményétől függően — de felvételi nélkül — kerülnek a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, vagy a Pénzügyi és Számviteli Főiskola, vagy a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola nappali tagozatára. Egyetemi, illetve főiskolai tanulmányaik időtartama alatt vállalatuk fizetésük 80 százalékát folyósítja számukra, amit gyermek-, illetve eltartott személyek esetén 5—10—15 százalékos szociális támogatás egészít ki.

Nagy Katalin

...Hogy céljainkat elérjük...

Beszélgetés Pesenyánszky Lászlóval, az I. évfolyam KISZ-titkárával

A Közgazdász hasábjain rendszeresen szó esik az elsőévfolyamosok problémáiról, olvashattatok a KISZ-választási előkészületekről, legutóbb a küldöttértekezletről... Megnyugodtak a kedélyek, elültek a viták. Most már a tényleges KISZ-munkán van a hangsúly, hiszen a feladatok, célkitűzések megfogalmazása mindig könnyebb, mint véghezvinni... Hogyan sikerül ezt megoldani, hogyan alakul az elsősök KISZ-élete? — erről beszélgettem Pesenyánszky Lászlóval, az I. évfolyam KISZ-titkárával.

— Egy hónapja, hogy megalakult az évfolyam vezetőség. Melyek a legfontosabb célkitűzéseitek?

— Koncepciónkban részletesen kifejtettük: az emberalapszervezet centrikus elvet akarjuk érvényesíteni — mindent ennek tudatában szeretnénk elérni. Elkészült már az akcióprogram tervezetünk is, ezt még eljuttatjuk az alapszervezetekhez megvitatás céljából, várjuk javaslataikat, reagálásaikat, egyáltalán: az alapszervi és az évfolyam munkaterv szellemében cselekedjenek. Néhány dolgot feltétlenül ki kell emelnem: célunk a csoportok, ezen belül az egyének elszigetelségének megszüntetése, az esetleges fellépő csoportsovinizmus elkerülése. Feltétlenül támogatjuk a „Testvércsoport — Testvéralapszervezet" akciót. Nagyszerű lehetőség az új ismeretségek kötésére, a csoportok nagyobb közösségbe való bevonásába, segítséget jelent majd a szakosodásnál is ahol talán már nem teljesen „idegenek" kerülnek össze. A jó évfolyamközösség, a jó KISZ-élet kialakításának alapvető feltétele, minél több évfolyamszintű rendezvény lebonyolítása. Ezt alapszervezeti szintre akarjuk kiterjeszteni oly módon, hogy adott területen kiemelkedő munkát végző csoport lehetőséget kap évfolyamszintű program saját elképzelésű megrendezésére. KISZ-életünk minőségének alapvető meghatározója az alapszervezetek, illetve az évfolyam politikai munkája. Célunk e téren: minden KISZ-tagban fel kell kelteni a politikai, társadalmi kérdések iránti érdeklődést, „egészségesen" politizáló légkört kell kialakítani, mely előbbre viszi mind az egyéneket, mind az alapszervezeteket.

— Ebben a félévben konkrétan milyen évfolyamszintű megmozdulások várhatóak?

— Az egyik legfontosabb: társadalmi munkaakciót szervezünk november végére, a metró építésében vesz részt évfolyamunk. Az ott keresett pénz felhasználásáról természetesen az alapszervezetek véleménye alapján döntünk. Hangsúlyt kell helyeznünk a kollégium és az évfolyam kapcsolatának szorosabbá tételére, és ennek konkrét megnyilvánulása lesz a december 6-i Mikulás-est, mely a törökbálinti kollégiumban kerül megrendezésre. Jó kezdeményezésnek tartjuk az „Elsősklub" beindítását, amely mintegy fórumot jelent az évfolyamot érintő kérdések, egy-egy politikai téma megvitatására.

— Az alapszervezetek elkészítették akcióprogramjukat, egyéni vállalásaikat. Milyennek tartod ezeket, sikerült-e érvényesíteni az egyéni vállalások „komplexitását"?

— Többé kevésbé megfelelnek a követelményeknek és főleg az alapszervezetek beállítottságának, fejlettségi szintjének. Az akcióprogramok többségében kiemelten szerepel az önképzés valamilyen formában történő megvalósítása, a közösséggé válást elősegítő programok szervezése. Néhány csoport már teljes „erőbedobással" működik együtt választott testvércsoportjával — leírva szinte minden szépnek és jónak tűnik —, a lényeg ezek végrehajtásán van. Egyes alapszervezetektől ötletet kaptunk az évfolyam vezetőség akció programjához, továbbra is várjuk az alapszervezetek javaslatait. De... el kell mondanom, hogy néhány alapszervezet teljesen félreértelmezte, formálisnak vette az egyéni vállalási rendszert. Erre egy kirívó példa: egy KISZ-tag politikai vállalásaként van feltüntetve az, hogy év végére leszoktatja a tagságot a dohányzásról. Tennivaló, ebből az egy példából is látható, hogy akad még bőven: minden KISZ-tagban tudatosítanunk kell az áprilisi határozat és a vállalási rendszer lényegét, az értékelés módszereit.

— Az ellenőrzésnél mit tartasz a legfontosabbnak?

— Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk az alapszervezetek munkáját — ez többek között az évfolyam vezetőség patronálási tevékenységében is megnyilvánul. Szükség esetén be kell avatkoznunk: év közben, ha egy-egy egyéni vállalást valamilyen oknál fogva nem sikerül teljesíteni, lehetőséget kell adni a módosításra. Az ellenőrzés másik formája, hogy az évfolyam vezetőség egy-egy ülésére meghívunk néhány alapszervi KISZ-titkárt beszámolni az alapszervezet munkájáról. Az ellenőrzés lényeges eleme az önellenőrzés. Az alapszervi vezetőségnek kötelessége folyamatosan értékelni az alapszervezet munkáját — munkát biztosítani minden KISZ-tag számára, és ez természetesen fordítva is áll: a KISZ-tagnak munkát kell kérni a vezetőségtől, nem arhivatkozni ,hogy „nem kaptam munkát". Rendkívül komoly, fontos dologról van szó az értékelés módszerénél: ezen áll vagy bukik jóformán minden...

Kocsi Ibolya

Diákképviselők a hatalomért?

Minap olvastam valahol a híres *Parkinson professzor egyik tanulmányát, amely a nyugati diákmozgalmak természetéről és leküzdésükről szól.* Ebben közvetlenül ugyan nem mondja ki, de lényegében *a polgári szociológia univerzális receptjét, a participáció elvének megvalósítását javasolja az egyetemi rend és nyugalom helyreállítása érdekében.* (A participáció elve szerint a szervezet célszerű működését nagy mértékben elősegíti tagjainak „átérzett, tudatosan vállalt részvétele" a szervezet életében és tevékenységében; manipulált azonosulásuk a szervezettel.) Egy egyetemen például *nem lázadnak a diákok, ha a hagyomány a diákot és tanárt egyaránt az intézmény iránti tiszteletre, a feladatok színvonalas elvégzésére kötelezik.* Aki pedig elégeti a katonai behívóját, annak nem az egyetemen, hanem a börtönben a helye! — mondja Parkinson.

Tehát a tekintély iránti tisztelet, a hagyományok az alapja a tanárok és a diákok együttműködésének, békés egymás mellett élésének egy kapitalista egyetemen.

Harmadik éve vagyok képviselője az általános kar hallgatóinak, és egyik képviselője az egyetemi KISZ-szervezetnek az egyetemi tanácsban, és *már „hivatalból" is ismernem kell képviseleti munkánk alapelveit;* bár egy társadalomtudományi egyetemen *mindenkinek illik tisztában lenni az egyetemi demokrácia jelentőségével — és jelentésével. Parkinson* úr kíméletlenül *gúnyolja a korlátoltságot a kapitalista társadalom hatékonyságának javításáért és a cél érdekében még némi liberalizmusra is hajlandó. Nekünk pedig jogunk és kötelességünk mindent megtenni az egyetemi feladatok elvégzéséért.* A kapitalista *participációs elv* eltakarja a társadalmi viszonyok lényegét, miközben *a formális demokrácia minden lehetőséget végigjátszatja az állampolgárokkal.* Nálunk, a *szocializmusban* pedig *a valódi demokratikus jogokkal és kötelességekkel kell megismerkednünk,* ezeket gyakorolnunk, *hogy történelmi és személyes korlátoltságunkat legyőzhessük — hogy valóban kitölthessük a társadalmi formánk által adott teret.*

Évről évre hallani lehet egyetemünkön *néhány oktatótól,* hogy *olyan ügyekbe ütjük orrunkat, amihez semmi közünk; át akarjuk venni a tanszékek vezetését stb.* Meg kell cáfolnom ezt a hiedelmet! Nagyon sok gondunk van nekünk saját gyengeségeinkkel, alkalmatlan KISZ-tagjainkkal, kiforratlan közösségeinkkel, a lustákkal és a tiszteletlenekkel. *KISZ-vezetőinknek és a képviselőknek is a diákok valódi érdekeit nemcsak az egyetemi fórumokon, hanem esetenként a hallgatókkal szemben is érvényre kell juttatni.* Becsületes tanulásra kell egymást buzdítanunk, a fegyelmet javítani... Így hát határozottan mondhatom, *a tanszékek gondjait nem vállalhatnánk magunkra semmiképpen.* De szeretnénk, osztozni a gondokban, amennyire lehetőség van rá, segíteni: Általában *az oktatás színvonalának emelését, az egyetemi feladatok hatékony elvégzésének segítését tartjuk szem előtt* és mint az egyetem bármely alkalmazottja, *mi is részt akarunk vállalni sorsunk irányításában. A diákképviselők tudják, hogy a specifikus diákérdekek mellett az egyetemi oktatás érdekeit kell szem előtt tartaniok, és ütközés esetén az előbbit kell felülvizsgálni, ahogy ez az oktatók specifikus érdekeivel is történik.* Az egyetemi tanácsban és a kari tanácsokban már hagyománya van a hallgatók részvételének, és lassan meg is tanuljuk, hogy nemcsak az számít *amit* mondunk, hanem az is, *hogyan* mondjuk. *Egyszóval, tanuljuk a demokráciát.* De ez csak módszertani kérdés, *a szocialista demokrácia sikere nem a szavak csavarásán múlik, hanem a kényelmesség, a partikuláris érdekek bűvkörének áttörésén, leküzdhetőségén.* Ez pedig összegyetemi érdek. Erre tanított bennünket eddigi képviseleti munkánk, és őszinte segíteni akarásunk (a néha tolakodónak ható türelmetlenség ellenére) bizonyára jól felhasználható a tanszéki munkában is. *A MI c. kiadványban írtuk, hogy meg kell ismerkednünk a tanszéki munka mechanizmusával.* Szeretnénk elérni, hogy *a tanszékeken, ahol a mindennapi munka folyik, ahol oktatóink élnek és ahol lecsapódik szorgalmunk és lustaságunk eredménye, ott lehessünk, a tanszéki képviselő diáktársaink tükrét tarthassanak elénk és jelezzék tanárainknak a mi problémáinkat. Segítsenek a tanszék köré hallgatókat toborozni* a tudományos diákköri munkához és *jelezzék* nekünk, hogy *van-e a tanszéken olyan munka, amelybe bekapcsolódhatunk.* Az egyes tanszékekhez tartozó képviselőink tudják, hogy oktatóink figyelemmel kísérik előmenetelüket a tanszék által oktatott tárgyakból, jobban tudják a többi hallgató felé is az elvárásokat közvetíteni. A tanszéki diákképviselők jó kontrollcsatornát jelentenek a tanszékek számára, nekünk pedig egy közvetlen csatornát a tanszék felé, több hallgatónak a bevonását az egyetemi közéletbe — újabb lehetőséget arra, hogy megtanuljuk a demokráciát. *Ebben kérjük oktatóink fokozott segítségét.*

Parkinson úr a participációt a kapitalizmus védelmének magasztos céljából sürgeti. Tudjuk, hogy egyetemünknek nagyon fontos társadalmi feladata van, a szocialista közgazdászképzés. Mi, e célnak önkéntes alanyai, diáktársaink képviselői és az egész KISZ-szervezet ennek a feladatnak a jó ellátásában szeretnénk segíteni. Számunkra ez azt jelenti, hogy onnan indulok a közügyekben való részvételben, ahol a participáció határt húz nyugati kollégáinknak.

Vass László

A szavalóverseny győztesei

November 16-án, vasárnap este a törökbálinti kollégiumban szavalóversenyt rendezett a DB.

Mivel igen nagy volt az érdeklődés, Mikolai László, a Fővárosi Operettszínház rendezője, a zsüri elnöke „versek és versmondók seregszemléjének" nevezte a jól sikerült estet. A zsüriben helyet foglalt még Sift Beatrix, V. éves tanári szakos hallgató és az évfolyamvezetőség részéről Selák Eszter. A 100 forintos könyvutalvánnyal járó első helyet Tóth Valéria és Schütt Margit nyerték el, 50 forintos könyvutalványt kapott még Bogdán Hajnalka és Nick József. A többi szavalót is elismerés illeti a színvonalas és jó szórakozást jelentő versenyért.

ÉPB-tábor Miskolc 1975.

A tábor jellegéről, a munkáról és a kirándulásokról a Közgazdász előző számában már írtam. Most a tábor politikai életéről és más programjairól szeretnék beszélni.

A táborozók számára a tulajdonképpeni tábori élet a fárasztó napi munka után, délután kezdődött. A tábor politikai jellegére nagy hangsúlyt fektettünk. Tulajdonképpen el lehet mondani, hogy nem nagy, de összetartó közösségünk lényegében egy ideiglenes nemzetközi KISZ-alapszervezetet alkotott, és a tábor programja egyben a nemzetközi alapszervezet akcióprogramja is volt. Ennek gerincét különböző előadások, viták, estek és baráti találkozók alkották. Az előadások egy része eleve orosz nyelven folyt, hogy elkerüljük az időt rabló fordítást (ilyenkor a magyarok közül bizony néhányan távolmaradtak...).

Az első előadás érthetően a magyar felsőfokú oktatási intézményekről és a bennük folyó KISZ-munkáról hangzott el. A szovjetek előadást tartottak az űrkutatásban való békés együttműködésről, majd közösen megnéztük a televízióban a Szojuz—Apolló űrrandevút. Két nappal később a szovjet brigádok a Komszomol KB felhívása alapján rendkívüli műszakot teljesítettek és a magyar, valamint a bolgár fiatalok is csatlakoztak hozzájuk. Ez volt egyben az I. turnus utolsó műszakja. Másnap, vasárnap délelőtt koszorúzási, majd névadóünnepség volt a szovjet Hősi Emlékműnél. Az ÉPB tábor felvette Nyikolaj Filátov nevét, aki a moszkvai brigád 13., de már csak tiszteletbeli tagja volt. A Plehanov Népgazdasági Főiskola egykori komszomolja volt. A Plehanov Népgazdasági Főiskola egykori Komszomol-titkára a fasiszta támadás másnapján, június 23-án önként jelentkezett a frontra és 1941. augusztusában, Harkov védelmében esett el. A magyar táborozók javaslatára történt a névfelvétel, akik ezzel tanúbizonyságukat adták internacionalizmusuknak.

A II. turnus alatt aktuális külpolitikai tájékoztató hangzott el Portugáliáról (orosz nyelven). Ezt Tamás Pál szociológus, újságíró, az MTA Szociológiai Intézetének tudományos titkára tartotta nagy sikerrel. A következő előadás az 1936—39-es spanyol polgárháborúról szólt, Kerekes Zoltán alezredes, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum osztályvezetőjének tolmácsolásával. Az előadás után megnéztük a Spanyol Föld című dokumentumfilmet, amelynek érdekessége, hogy az angol nyelvű összekötőszöveget Ernest Hamingway mondta, aki sok magyar, szovjet, bolgár és német internacionalistával együtt szintén részt vett az akkori harcokban. Az utolsó héten Fórumot rendeztünk Magyarországról. Ez több mint két óra hosszat tartott, mert külföldi vendégeink rengeteg kérdést tettek fel a legkülönbözőbb témakörökből. Jólesett az a nagy érdeklődés, amelyet a szovjet fiatalok tanúsítottak Magyarország iránt, hiszen ekkor már egy hónapja tartózkodtak az országban, sokat láttak, tapasztaltak, de ezzel párhuzamosan érdeklődésük egyáltalán nem csökkent, hanem növekedett, ami azt bizonyítja, hogy a moszkvai és a leningrádi brigádok tagjai tudatosan törekedtek arra, hogy maximálisan kihasználják a 42 napos nemzetközi építőtábor biztosította lehetőségeket egy nép, egy ország történelmének és jelenének, kulturális és idegenforgalmi nevezetességeinek, továbbá az itteni fiatalok életének megismerésére.

Tartottunk építőtábori tapasztalatcserét is. Ezen elmondtuk, hogy milyen hagyományai vannak a magyar építőtábori mozgalomnak, milyen szervezeti keretei vannak. A szovjet táborozóktól is több érdekességet tudtunk meg. Így például azt, hogy Szovjetunióban az építőtáborok 40—60 naposak, a táborozók munkájukért fizetést kapnak, nem is keveset, 350—800 rubelt (5000—12 000 Ft.) A legtöbb brigádot Szibériába, Távol-Keletre, Közép-Ázsiába szervezik. A munka többnyire nagyon kemény és általában 10 órát kell dolgozni. Érdekes, hogy úgynevezett szakmai brigádokat is szerveznek: például orvosegyetemistákból — orvosi brigádokat, vendéglátóiparisokból — szakácsbrigádokat, a jogosítvánnyal rendelkező egyetemistákból sofőrbrigádokat.

Egyik nap látogatóban voltunk az egyik miskolci katonai alakulatnál. Ez a program érthetően a szovjet fiataloknak és a magyar lányoknak volt érdekes elsősorban. A leningrádi és moszkvai srácok közül szinte mindenki 2—3 évig szolgált a szovjet hadseregben, köztük volt olyan, aki a haditengerészetnél volt matróz, és hárman is akadtak, akik az ejtőernyős egységeknél katonáskodtak, így örültek az alkalomnak, hogy találkozhattak magyar katonafiatalokkal és bepillanthattak a magyar katonák életébe. A kultúrteremben előbb egy háromnegyedórás koncertet adtak a szovjet táborozók, majd a baráti találkozó kötetlen beszélgetéssel folytatódott.

Egy ilyen tábor természetesen nem maradhat nemzeti estek nélkül. Mind a három ilyen est jól sikerült. A bolgárok sokat énekeltek, a magyarok népitánccal rukkoltak elő (megérdemelt sikerrel), a szovjet táborozók erejéből viszont egy oroszos vacsorára is tellett (55 fő részére). Gennagyij Golikov moszkvai „mesterszakács" segítségével egy kétlapos elektromos főzőn bűvészkedték össze a menüt — tusonku sz kartoskoj és az elmaradhatatlan orosz teát. A magyarok ezt később lányaink jóvoltából lecsóval viszonozták.

A sorra került gyárlátogatáson megnézhettük a Lenin Kohászati Művek érdekesebb üzemeit. És ha már az LKM-re terelődött a szó, meg szeretném említeni, hogy néhány szovjet táborozóval együtt Pollák László és Váradi László részt vett üzemi véradáson is.

Természetesen más programok is színesítették a tábor életét. Voltunk orgonahangversenyen az Avasi templomban, a diósgyőri várban pedig megtekintettük Köllő Miklós pantomimestjét. Három alkalommal tartottunk rajzfilmvetítést Gusztáv-rajzfilmekből és a Szovjet Tudomány és Kultúra Házától kapott szovjet rajzfilmekből. Megtartottuk a Nők Nemzetközi Éve alkalmában a sok lányra való tekintettel az idei második nőnapot. Ez a nap úgy kezdődött, hogy a fiúk terítettek meg reggelihez és úgy fejeződött be, hogy a női egyenjogúságról eredetileg betervezett vita elmaradt, mert lányaink a szilvásváradi gyalogtúra okozta fáradalmakra hivatkozva nem vállalták a vita vezetését és lebonyolítását. Az egyik legvidámabb program a táborzárás alkalmával megtartott rongyos bál volt. Miután az érvényben levő szabályok értelmében munkaruhájában senki nem vehetett részt ezen a bálon, komoly gondot okozott a szükséges göncök előteremtése, de sokan elővették fantáziájukat, vagy aki híján volt annak, akkor az ollóját és biztosították azt, hogy esélyesként induljanak a Mrs. és Mr. Rongy megtisztelő cím elnyeréséért folytatott vetélkedésben. (A jól csengő cím mellé roston sült pisztrángpecsenye is járt.)

A tábor lakói között nagy népszerűségnek örvendett a tapolcai barlangfürdő, viszont a diósgyőri várfürdő szaunáját vonakodtak felfedezni a magyarok, így a szovjetek egyedül jártak ide.

A táborban eltelt hetek alatt sokat énekeltünk és miután sok gitár volt a táborban, a zenei kíséret is meg volt oldva. A két legnépszerűbb énekes Boromír Karaszlavov és Jevgenyij Kumenykó volt. Borja — ahogyan Boromirt becéztük, remek hanggal és hallással rendelkezett, és bármilyen dallamot első hallásra le tudott játszani. A tábor vége felé derült ki, hogy Bulgáriában az egyetemisták és főiskolások részére megtartott Ki mit tudon az ének kategóriában első helyezést ért el. Zsenyától pedig sok orosz és ukrán dalt hallottunk és és néhányat közülük meg is tanultunk.

Táborunk a kitűzött célokat megvalósította, és ami ennél is fontosabb, a résztvevők jól érezték magukat. Jó közösség kovácsolódott össze. Volt már és lesz még ÉPB tábori találkozó. Többen ígérték, hogy jövőre egy egész hónapra jönnek.

Ezen a nyáron új kapcsolatok jöttek létre egyetemünk KISZ-szervezetének a leningrádi Togliatti Mérnök-közgazdasági Főiskola és a moszkvai Plehanov Népgazdasági Főiskola Komszomol-bizottságaival, valamint a Lenin Kohászati Művekkel. Az építőtáborok területén négyoldalú együttműködés alakult ki. A november 7. ünnepségekre a szovjet főiskolák Komszomol-szervezeteinek meghívására vegyes diák-munkás delegáció utazott Leningrádba és Moszkvába. A delegáció tagjai között van Rádi László, az LKM munkaügyi osztályának vezetője, Fortuna György csavargyári munkás — mindketten sokat segítettek, hogy jól sikerüljön a tábor — Fórizs Marianna volt táborvezető-helyettes és Szivi József VB szervezőtitkár. A delegáció egyik feladata már a jövő évi tábor elkészítésének a megkezdése.

Tóth Vladimir

A fejlett szocialista társadalom építésének útján

A fejlett szocialista társadalom építésének útján címmel adta ki a Kossuth Könyvkiadó Kádár János elvtárs beszédeinek és nyilatkozatainak legújabb kötetét. A kötetben az 1974. szeptember 2-a és 1975. július 12-e között elhangzott beszédeket és nyilatkozatokat találjuk meg. Jelentős részük — így az MSZMP KB 1974. novemberi, a KISZ KB 1975. januári, a HNF OT elnöksége 1975. áprilisi ülésén elhangzott beszéd — most jelenik meg először teljes terjedelmében. A beszédek társadalmunk további fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű időszakában — a XI. pártkongresszus, az országgyűlési választások előkészítésének, lebonyolításának időszakában — hangzottak el, s ez adja a kötet különleges fontosságát és érdekességét.

... „Nem rossz a helyzet, van fejlődés az irodalom és a művészetek terén, de vannak problémáink is. A személyi kultusz éveiben jelentkezett torzulások két negatív hatása bizonyos értelemben, nyomokban még ma is érződik. Az egyik, hogy e torzulások az alkotó értelmiséghez tartozó egyes emberek szemében magát a rendszert, a szocialista eszmét kompromittálták, jóllehet ezek a torzulások valójában idegenek a szocializmustól és a rendszertől. De hát a felületesen gondolkodó ember könnyen egyenlőségjelet tesz össze nem tartozó dolgok közé is. Ezért az 1956 utáni eszmei tisztulás, rendteremtés, majd a normális fejlődés kezdetének időszakában az alkotó értelmiség egy része valahogy „féloldalt", kicsit háttal állt a szocializmusnak. Köreikben nem volt illemes kiállni a szocialista eszme mellett. Ez az idők folyamán megváltozott, ma már más a helyzet. Az alkotó értelmiség 1956-ban utat tévesztett tagjai is rátaláltak a helyes értékelésre, magatartásra és pozitívan foglalnak állást. Merem állítani, hogy amikor valahol a világban feszültség keletkezik, s ennek nyomán aggodalom tölti el az embereket, hogy „jaj, csak nálunk ne változzék..." — akkor ebben az óhajban ők is osztoznak. S ha megfigyelik, ma már az irodalomban, az alkotó művészetben nagyon sok olyan mű születik, amely a szocializmus talaján áll. Mert változik a világ; a szocialista építés gyakorlata Magyarországon is szép eredményeket tud felmutatni, olyanokat, amelyekben a nép megváltozott élete is tükröződik.

A negatív maradványok másik forrása, hogy a személyi kultusz utolsó éveiben az irodalomban és a művészetben volt egyfajta olyan rend, hogy mindenkinek kötelezően föl kellett esküdnie az akkori értelmezés szerinti szocialista realizmusra. Más alkotó módszert nem lehetett sem művelni, sem látni, sem hallani. Ez a helyzet megváltozott: megmondtuk az alkotóknak, hogy ezentúl senki nem rendeli, hogy milyen stílust kövessenek; nekik, saját maguknak kell eldönteniük, hogy milyen stílusban akarnak alkotni. Nos, ekkor újra divatba jöttek, virágozni kezdtek réges-rég elavult irányzatok; olyanok, amelyek tulajdonképpen már a húszas években sem voltak újak. És divatba jött az olyanféle megítélés is, hogy egy-egy új műalkotás annál magasabb színvonalú, minél kevesebben értik meg. Bár e divatot részben leküzdöttük, nyomtalanul nem tűnt el. A művészember, emberi törekvésekkel. Nem tudok elképzelni igazi művészt, akinek az a célja, hogy olyat alkosson, amit mondjuk csak 150 év múlva értenek majd meg. Az emberi tevékenység egyik célja éppen az, hogy megértse a többi ember: mit és miért csinál az illető. Ez a helyes törekvés."

(...) „Ki merem mondani — remélem, a tanulóifjúság nem sértődik meg —, hogy szerintem egy fiatal akkor lesz felnőtt, amikor — ahogy régen mondták — megkeresi a kenyerét. Ez a társadalmi érettség jele. Az ember azzal emelkedett ki a természetből és vált emberré, hogy megismerte a szerszámot, a munkát. Ezt az egyén fejlődésére is érthetjük: a munka révén az azzal járó felelősséggel válik a fiatal felnőtté. Akkor, amikor már felel a saját sorsáért; családot alapít, s felel annak sorsáért is; és ezzel együtt kialakul benne a társadalom sorsáért érzett felelősség is. Ez persze nem jelenti azt, hogy azok között nincs komoly fiatal, akik még nem önálló keresők."

(...) „Teljesen törvényszerű, hogy az ifjúságban erős a kritikai hajlam, és hogy sok mindennel elégedetlen. Azt hiszem, ez így rendjén való. Persze azért az eredményeket ismerje, és ismerje el, de a nem kielégítő dolgokkal legyen csak elégedetlen. A fiatalok csak legyenek elégedetlenek a fennálló körülményekkel, és helyzettel, mert ha mindjárt megelégedettséggel kezdik, akkor nem fogják tudni előbbre vinni a világot. Ez tehát az ifjúság természetes és pozitív tulajdonsága.

Az a legfontosabb követelmény, hogy ismerje meg a legkorszerűbb elveket, a marxizmus—leninizmust, a szocializmus és a kommunizmus elveit és eszméit. A fiatal elveiben legyen rendíthetetlen és meg nem alkuvó. Ez a legfőbb, amit egy kommunista fiataltól meg lehet követelni. Nagyon szomorú látvány az olyan öreg ember, aki bürokrata, csak frázisokat pufogtat vagy csak fecseg. De az olyan fiatal, aki már bürokrata, már csak frázisokat pufogtat, szószátyár, az még szánalmasabb. Az ilyen és más, hasonló betegségek ellen a legjobb orvosság, hogy ismerjék meg a kommunizmus, a szocializmus magasztos eszméit, és az elveikért tudjanak küzdeni.

Ha valami nehézség támad a munkahelyen, esetleg görbén néz a főnök. Hát istenem, nézzen... Még az is előfordul, hogy kitúrják, kimarják az igazmondót, de manapság akkor sem kell a Dunának menni. Harcolni kell tovább! Mert van támasztéka, háttere: mögötte áll a párt, a KISZ, védi a rendszer, védik a társadalmi viszonyok! A fiatal a munkahelyen, az iskolában ne azzal kezdje az életét, hogy lesi, hol, merre kell „igazodni". Nem baj, ha ezért valakik megharagszanak rá, főként ha az igazságot képviseli."

(...) „Vita folyik arról is, hogy ki a forradalmár.

A forradalmiság társadalmi ügy és nem szűkíthető valamilyen foglalkozásra. Nincs olyan, hogy aki az egyik pályát választja, az forradalmár, aki a másikat, az nem. Talán nem is egyszerűen elhatározás kérdése, hogy valaki eldönti: ő pedig forradalmár lesz. A forradalmiság — fejlődés, folytatás! Annak idején, amikor Marx Károly először ment a londoni könyvtárba, hogy a polgári közgazdaságtan kritikáját kidolgozza, nem úgy indult el, hogy otthon elhatározta: most pedig hozzáfogok a marxizmus elméletének a kidolgozásához. Sürgető, napi közgazdasági probléma volt ez számára, ezzel foglalkozott. S elkezdte! Ahogy mondani szokás, történelmet csinált. De a történelmet nem úgy csinálják, hogy három-négy ember összedugja a fejét és elhatározza, hogy „megyünk történelmet csinálunk". Hanem úgy, hogy a társadalom jövőjéért dolgoznak, és ha az jó, ha összhangban van a fejlődés törvényeivel — az történelem lesz. Így, ilyen furcsa módon — hogy kiből lesz forradalmár — nem lehet a kérdést föltenni. Mintha ezt, mondjuk, a gimnáziumban el lehetne határozni! Ha ezen így vitatkoznak, csak félreértések származhatnak belőle.

Olyan megkülönböztetést sem lehet tenni, hogy van forradalmár, aki a napi célt nézi, s van, aki a távolit. Így ez szét nem választható. A forradalmárnak a napi és a távlati dolgokat mindig együtt kell néznie. Mert aki a napi érdekeket nem nézi, csak a távlatiakat, az nem forradalmár, hanem holdkóros. Az sem lehet forradalmár, aki csak a napi érdekeket nézi, mert nem látja a folyamatot."

Érteni egymást

Az úgynevezett tárgyilagosság, ha kényeskedünk, termeli a frázisokat, ezt régóta tudjuk. Nem a szembetűnő szólamokról beszélek — azok veszélytelenek, megütik bárki fülét. A — nem tudom, rossz szavakal nevezem-e így — a mozgalmi nyelv frázisaira gondolok.

Negyedik éve írunk jellemzéseket, de beszélünk is egymásról, szinte naponta. Már hozzászoktam, hogy ugyanazok a jelzők más és más szájából különböző tartalmúak lehetnek — ez is segíthet egymást érteni. De, hogy kétévi együttlét után ne tudjunk valakit mondott szavainkkal megközelíteni, az azért hihetetlen. Így utólag is.

Néhány napja volt egyik csoporttársunk párttagjelölő taggyűlése. Ez akkor sem lehet eseménytelen, ha a döntés egyértelmű. Főleg nem válhat érdektelenné akkor, ha olyasvalakiről beszélünk, akit becsülünk, szeretünk. Mégis történt valamiféle kudarc.

Elhangzott a jellemzés. Nem volt üres — volt szó abban fejlődésről, tetteiről bőven. De senkire nem vonatkozott az kevésbé, mint akiről készült. Ezt éreztük is. Valaki, aki kevéssé viseli el a hazugság legenyhébb formáit is, szóvá tette: hiányzik a jellemzésből az a vonás, ahogy Ági segített nekünk, ha kellett, hányunkon, hányféleképpen. Mondott rá példákat egyszerűeket. Ijedten láttuk: a jellemzésben ez néhány merev mondat lenne: segítőkész csoporttársai sokszor fordulnak hozzá stb. Nem tudtunk megbírkózni a jellemzés egy másik, nagyon fontos állításával sem :„Értelmiségi környezetben nőtt fel. Amikor rájött, hogy csak ennek a rétegnek a problémáit ismeri, törekedett más osztályok és rétegek megismerésére. Vitatkozgattunk a „réteg"-en, az „osztály"-on, de nem sikerült értelmes, igaz megfogalmazását adni annak, ami szerintem nem más (és ez talán mindannyiunkra igaz): szeretnénk érteni a hozzánk nem hasonlítható körülmények között élők életformáit, gondjait. Végül valaki ezt összefoglalta: „Szóval, arról van szó, hogy Ági igyekezett a többi osztályt is megismerni, és ezen törekvését nem sikerült teljességgel realizálnia."

Régen bánt, és gondolom nemcsak engem, hogy fogalmainkkal durvák vagyunk. De akkor gondoltam először arra: lehet, hogy így látjuk egymást? Mindenkit így látunk már, így — értékelünk? Nemcsak az a baj, hogy lassan már indulatainkat, érzelmeinket is realizálni, megvalósítani akarjuk, és fejlődünk egy ki nem mondott cél irányába, amit árgus szemekkel lesnek, hanem az: félő, hogy pár száz jellemzés — mondat által ítéltetünk, szólunk valaki mellett és ellen. Ugy emlékszem: elsőben nem volt köztünk olyan, akinek száját hasonló mondat hagyta volna el. Nem stílusról beszélek, de stílusról, mely úgy tűnik, szemléletünk már.

Okait sorolni nem elég egy este. De az biztos: túlságosan megtanultuk a jegyzet-nyelvet, túl hamar bedőltünk annak, hogy bonyolult dolgokról szólni csak bonyolultan lehet, tudományoskodó szövegek fordulataival tűzdeljük beszédünket, sőt van, akinél ez lett maga a beszéd. Pedig tudjuk: csak az ködösít, aki pontatlan, hanyag. Cafrang az is, ami az állítást többé akarja tenni annál, ami az valójában. Kapunk ebből bőven, tanuljuk rendületlenül, egymástól is. Figyelni arra, hogyan beszélünk, igényesnek lenni óráról órára — szép kérés, de képtelen. Beszéddé, beszédünkké az válik, ami már rögződött. Kár, hogy beszélt nyelvünk egy zsargon lett, egy zsargonból szedjük szavainkat bármire. Rossz elképzelni: ez a zsargon lenne világunk.

Farkas Zoltán

Az általános karon megalakult a természetjáró szakosztály (mindenféle utazási stb. kedvezmények).

Jelentkezés: Szirtes Józsefnél (ngt III/elm. 1.) vagy Chernonszky Lászlónál (ngt III/ált. 2.).

Szirtes József

Ők tizenhárman

Szervezetileg az általános kari pártalapszervezethez, ezen belül a tanárszakosokkal együtt, az 1. számú hallgatói pártcsoporthoz tartoznak. Kétszeresen is kezdők. Egyrészt, mint elsőévesek — az első vizsgákon még innen, küszködve az egyetem sajátos nehézségeivel. Másrészt mint párttagok, többségükben most kapcsolódnak be igazán a pártéletbe. Ez sem kis feladat számukra, hiszen fel kell „hozniuk" magukat az itteni magasabb politikai, ideológiai színvonalra.

És akik, mint dolgozók már régebb óta a párt tagjai, szintén különleges helyzetben vannak. Ők öten a „külügyesek" egyenesen a munka frontjáról jöttek, és hej, de régen is volt az az érettségi! Most újra meg kell szokni a tanulás rendjét, család mellett kell megbirkózniuk a számukra még nehezebb tanulnivalókkal.

Nemcsak nekik, de a többieknek is a legfőbb feladatuk a tanulás. És ezután következik a KISZ-ben vállalt aktív politikai munka. Valamennyien egy-egy KISZ-alapszervezethez tartoznak és többségük, valamilyen KISZ-funkciót is vállalt. Van köztük évfolyam-vezetőségi tag, alapszervezeti KISZ-titkár, többen db-tagok, alapszervezeti vezetőségi tagok és mindnyájuknak van valamilyen KISZ-megbízatásuk. A dolgozói területről jövők elviszik a csoportjukat a volt munkahelyükre. Hiszen hiába kezdtek új életet, a kapcsolat a munkatársakkal, akikkel évekig együtt dolgoztak, nem szakadhat meg. Egyikük még most is a régi munkahelyének alakulatában munkásőr.

A KISZ, mint mozgalmi terület, számukra a legfontosabb. Hiszen úgy kell dolgozniuk, hogy minden páttagról kiderüljön a csoportjában, hogy ő párttag. És necsak a KISZ-taggyűlésen, de a politikai gazdaságtan szemináriumon is váljon ez észrevehetővé.

Ők tizenhárman minden szinten segítik a KISZ-munkát. Bodon Csaba csoportbizalmi-helyettes, mint állandó meghívottja az évfolyamvezetőség üléseinek, aktívan részt vesz annak munkájában, képviseli a pártcsoport véleményét. A politikai képzési bizottság is kéri az elsős párttagok segítségét. Elsőként a politikai vitakör témáinak irodalomjegyzékét kellene összeállítanunk. bár ennek a megbízatásának kissé „feladat a feladatért" íze van. Szó van arról is, hogy részt vesznek a politikai vitakör vezetőinek felkészítésében, illetve maguk is vezetnek ilyent, ez a munka már sokkal jobban rájuk van szabva.

Szívesen segítenek, de ők is segítségre szorulnak. Az idén első ízben kaptak az első éves párttagok egy állandóan mellettük álló patronáló tanárt, Berend Beáta személyében. Ő folyamatosan figyeli a munkájukat és bármely kérdésben szívesen a rendelkezésükre áll. De ahhoz, hogy segíteni tudjon, az is szükséges, hogy védencei éljenek ezzel a lehetőséggel, bátran forduljanak hozzá. Szükség is van erre, hisz Alitisz Ágnes csoportbizalmi és Bodon Csaba is féléves párttagok, és így nekik vezetés közben kell megszerezniük a szükséges tapasztalatokat.

Aki elhatározza magát, hogy párttag lesz, az tudja, hogy a tagsággal külön feladatok járnak. Már akkor számol vele, hogy ez milyen erkölcsi kötelességet jelent, de ez csak akkor válik igazán ténnyé, amikor elfogadják a párttagságát.

Mikor bekerül a pártba, megérzi azt, hogy milyen erő van az alapszervezetben, megérzi azt, hogy bizonyítani kell és érzi, hogy ehhez a segítséget is megkapja. Mert ezt is jelenti ez az erő.

Azzal, hogy valaki belépett a pártba, még nem vált kommunistává, de azzá akar válni, s ehhez a legjobb út, ha a párton belül igyekszik jól végezni a munkáját. Az elsős pártcsoportnak is az a legfőbb feladata, hogy a párttagoknak, mint embereknek, és mint kommunistáknak a fejlődését biztosítsa.

Agg Zoltán

Az egyetemi KISZ pártirányításának továbbfejlesztése

(Folytatás az 1. oldalról.)

ségek, valamint a tanszéki és hallgatói pártcsoportok számára.

Az előkészítés során lehetőség nyílt arra, hogy elsősorban a KISZ-vezetők megismerjék a javaslatot, és elmondhassák véleményüket a pártszervezettel való együttműködés eddigi gyakorlatáról, valamint azt, hogy milyen segítséget várnak a kommunistáktól mozgalmi és politikai feladataik megoldása során. Mivel a párttagok körében a PB nem kezdeményezett hasonlóan széles körű vitát,

az előterjesztés alapvetően a KISZ oldaláról közelítette meg a KISZ pártirányításának kérdését, és inkább a KISZ-vezetők elvárásait tartalmazza.

Ez olyan egyoldalúságot eredményezett, melyből következően több jelentős kérdés felvetése kimaradt az anyagból. Erre a pártbizottsági ülésen mutattak rá a PB tagjai. Így hiányzott annak a konkrét és határozott megfogalmazása, hogy mit vár el és mit tűz maga elé célul a pártszervezet a KISZ irányításában. Nem határolódott el világosan a segítés és az irányítás problémája sem.

A PB-tagok hangsúlyozták, hogy az irányítás több az egyszerű segítségnyújtásnál, támogatásnál. Jelenti mindenekelőtt a pártszervezet és az egyes kommunisták fokozott felelősségét az ifjúsági szervezettel és a fiatalokkal szemben, de ugyanakkor tartalmazni kell azokat a feladatokat is, melyeket a párt tűz ki célul a KISZ-szervezet elé.

A PB több tagja kiemelte hozzászólásában, hogy a legtöbb tennivaló nem az egyes pártszervezetek és pártszervek munkáját illetően van, hiszen ezen a területen az elmúlt években is tudatosan és szervezetten folyt a KISZ-szervezet munkájának irányítása és segítése, hanem az egyes párttagok feladatait kell világosan körvonalazni. Ezt várja a KISZ-tagság is.

A kommunista oktatók és hallgatók személyes példamutatása és kommunista magatartása, melynek nap mint nap kell megnyilvánulnia az oktató-nevelő és tanulmányi munkában, a legfontosabb tényező, melyen keresztül hatni lehet az ifjúságra és alakítani lehet világnézeti, politikai arculatát.

Az egyes párttagokkal szembeni követelményeket határozottabban és keményebben kell körvonalazni.

A PB az anyag egészét pozitívan értékelte. A hozzászólók az előterjesztés pozitívumaként emelték ki annak úttörő jellegét, hiszen a kongresszusi határozat megszületése óta felsőbb pártszervek még nem foglalkoztak a KISZ közvetlen pártirányításának kérdésével. A PB hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy az anyag rendszeresen és módszeresen összegezi az egyes pártszervek és -szervezetek feladatait a KISZ pártirányítását illetően. Az előterjesztés arra nem vállalkozhatott, hogy részletekbe menően átfogja a KISZ-munka minden területét, és valamennyi tartalmi kérdést szabályozzon. Ez az elkövetkező hónapok feladata, mely időszakban

az egyes pártszerveknek a KISZ-szervek bevonásával ki kell dolgozniuk saját területükön a KISZ pártirányításának feladatait. Ez a munka lehetőséget nyújt a pártszerveknek, hogy alaposan megismerjék a KISZ-munka egyes területei, a KISZ-szervezet előtt álló aktuális feladatokat, és a hallgatók problémáit, és hogy már ebben az előkészítő szakaszban fokozottabban együttműködjenek az ifjúsági szervezettel.

A PB az elhangzott kiegészítésekkel az előterjesztést elfogadta, és gondoskodik arról, hogy a határozatot a párt- és KISZ-tagság egésze minél rövidebb időn belül megismerje.

Rácz Ágnes

TASZSZ-fotókiállítás a Műcsarnokban

Jiri Sliva rajza

25 éves az egyetem kórusa

Lassus, Händel, Schumann, Bartók, Kodály, Bárdos és más zeneszerzők művei csendülnek fel november 29-én este 7 órakor az aulában. Megalakulásának 25. évfordulóját ünnepli egyetemünk énekkara.

Az ünnepségről Kiss István, az együttes titkára tájékoztatott: „A rendezvényen a mi kórusunk mellett Szári Mihály vezetésével fellép a Csepeli Munkásotthon kórusa és Cs. Emődi Györgyi vezetésével a Semmelweis Orvostudományi Egyetem kórusa. Eleinte azt terveztük, hogy egy munkás- és egy parasztkórust hívunk meg. Így viszonozhattuk volna babócsai baráti kórusunk meghívását, de nem tudtunk szállásról gondoskodni. A koncerten közreműködik Vághelyi Gábor operaénekes, a szegedi Nemzeti Színház tagja és a Belügyminisztérium szimfonikus zenekara. Az ünnepségre többek közt meghívtuk azokat a karnagyokat és volt közgázosokat, akik a 25 év folyamán a kórusban tevékenykedtek. Sajnos nem tudtunk mindenkit meghívni, mert a kezdetről, a múltról semmi feljegyzés nincs. Az utolsó 8 év adatai alapján 200 volt kórustagnak küldtük el a meghívót.”

A kórus alapítójáról sincs semmi feljegyzés; a jelenlegi kórustagok nagy része még meg sem született, amikor a kórus megalakult.

Az alapító személyét kutatva a szálak Dr. Simai Mihály professzorhoz vezettek, aki 1948—49—50-ben a szakszervezetben kultúrfelelős megbízatást töltött be. „Azokban az években kezdtük el a kultúrcsoportok szervezését a MEFESZ keretén belül. Plakáthirdetések útján kerestünk olyan diákokat, akiknek korábbi, gimnáziumi tanulmányaik alapján volt valami kapcsolatuk a zenével, a tánccal, a színjátszással. Én a tánccsoport szervezéséből vettem ki a részem, magam is tánckaros voltam.”

Simai Mihály említette Huszka Jenő nevét, aki az énekkar és zenekar alapítója és első vezetője volt. Dr. Huszka Jenőt munkahelyén, a Nemzeti Bankban kerestem fel, ahol jelenleg a szervezési osztályon dolgozik.

— Hogyan volt ez 25 évvel ezelőtt, milyen volt a kezdet?

„Először a tánckar alakult meg, amelynek létrejötte teremtette meg a zenekar és énekkar szükségletét. Így eleinte az énekkar a tánckart egészítette ki. Ennek megfelelően kezdetben népi gyűjtésű dalokat énekeltünk, amelyeket én írtam át több szólamra. A tánckar, az énekkar és a zenekar első együttes megmozdulása az Erkel Színházban megrendezett 1950. évi országos kultúrversenyen való részvétel volt. A kultúrversenyen első helyezést értünk el.

Amíg én vezettem a kórust, a népi feldolgozások mellett madrigálokat, Bartók és Kodály kórusműveket énekeltünk, kultúrotthonokban szerepeltünk.”

— A népdal feldolgozásokon kívül írt más műveket is a kórus számára?

„Nem nem írtam, azaz én szeretem a közgazdász induló zenéjét.”

— Volt-e valamilyen zenei előképzettsége, mielőtt megalakította a kórust?

„Aktívan foglalkoztam zenével, zongorázni tanultam. Az egyetem után elvégeztem a Zeneművészeti Főiskola karmesteri és zeneszerző szakát. Néha még most is írok dalokat, kisebb zenekari szvitéket, de megmaradtam a matematika mellett. 1952-ben végeztem és azóta dolgozom a Bankban.”

Ma a kórus vezetői: Szári Mihály, a szentendrei zenei általános iskola igazgatója, a Csepeli Munkásotthon kórusának vezetője és G. Horváth József, a Pedagógus Kórus vezetője, a Rákóczi és Móricz gimnáziumok énektanára.

Az alapítás óta a kórus létszáma megnőtt (átlagosan 50 fő), a repertoárja kibővült, jelentős eredmények születtek. A reneszánsz kórusmuzsikától napjainkig minden stílussal foglalkoztak. A sikerek között említést érdemelnek az Egyetemi és Főiskolai Kórusok két évenként rendezett fesztiváljain való fellépések és az itt elért aranykoszorú. A „Kóruspódium” című rádióműsorban többször szerepeltek, az 1972. és 1973-as felvételeikért „kiváló teljesítmény” kitüntetést kaptak és a Kóruspódium legjobb együttesei által adott 1973-as záróhangversenyen is szerepeltek. Gyakran énekel a kórus állami vállalatok rendezvényein. A 25 év alatt hétszer jártak külföldön, minden esetben külföldi egyetemek kórusainak meghívására. Nehéz jelentős eredményeket elérni ilyen kórussal, amelynek a tagjai évenként cserélődnek, hiszen minden évben a végzetteket kezdők, első évesek váltják fel, akikkel mindent újra át kell venni, meg kell tanítani a korábban tanultakat. Ahogy Kiss István fogalmazta: „Amatőrök vagyunk, kevésbé zeneértők, inkább zeneszeretők. Sokan itt tanultak kottát olvasni. A kórustagsághoz semmi más nem kell, csak egy kis hang és lelkesedés, a többit meg lehet tanulni.”

Bárkitől kérdezem, miért énekel a kórusban, az éneklés szeretete mellett mindenki hozzátette még, hogy az énekkar jó kollektíva, összetartó erő. Ezt Halász Géza volt kórustag, a számítástechnika tanszék tanársegéde így mondta el: „Annak idején nem akartam belépni a kórusba, bár szeretek énekelni. Most is gyakran énekelek, dúdolok még az utcán is. A csoporttársaim fűztek meg, elmentem egy-két próbára és a klassz gárda ott tartott. Szerintem a KISZ-közösségekben nincs ilyen közösségi szellem, mint a kórusban, ahol ennek hagyományai vannak. Az újak már kész közösségbe kerülnek.”

Halász Géza huga, Halász Kati április óta kórustag: „Már a második próba után nem éreztem magam idegennek. Nagyon jó a közösség. Ezt mutatja, hogy a külföldi diákok is könnyebben beilleszkednek, mint az állami csoportokba. Chassán, egy arab hallgató, a kedvence, a lelke a kórusnak.”

Mit jelent a kórus a tagoknak? Miért szakítanak zsúfolt napjaikból hetente kétszer három órát az éneklésre?

„A kóruszene a legkönnyebben hozzáférhető terület azok számára, akik nemcsak hallgatni szeretik a zenét, hanem művelni akarják. A másik vonzerő a közösség, mondta Kis István.

Halász Géza, visszaemlékezve a kórusban eltöltött évekre, ezt válaszolta: „Szerintem azért jó egy kórusban énekelni, mert az ember kultúrájához valami addig ismeretlen pluszt ad, hiszen meghallgatni egy művet egész más, mint előadni. Sokat jelentett nekem a kórus, a jó társaság, ahol mindig jól éreztem magam. Kellemes rá visszagondolni.”

Ebben a cikkben megpróbáltam bemutatni egyetemünk kórusát. Persze egy kórusról nem mondatokat kell olvasni, hanem meg kell hallgatni. Akik többet szeretnének tudni róla, azoknak november 29-én, jubileumi koncerten, amelyre a kórus mindenkit szeretettel vár, jó lehetőség nyílik.

Szénay Márta

Gondolatok egy film kapcsán

Déryné hol van...

A szó szoros értelmében művészfilm. Indulatosan, de nem meggondolatlanul, őszintén, de nem privát ömlengéssel, gyakran keserűen, de sohasem pesszimistán: felemelően. Vallomás ez, korunk minden ismeretét magában őrző gondolatsor. Művészek gyónnak nekünk úgy, hogy közben újra és újra kiteregetik legbensőbb titkaikat, álmaikat, fájdalmaikat, számotvetnek, vitatkoznak önmagukkal. Szenvedélyesen kérdeznek — még válaszaikban is —, mert a kérdés az életük, a művészi lényegük, alkotásuk, cselekvésük. S a kérdés, sőt a kérdések végtelen sora őket égeti, emészti — és élteti.

Maár Gyula első filmjének (Végül) szinte valamennyi kritikusa kiemelte az imponáló gondolatgazdagságot, amely ennek a mostani alkotásnak is egyik fő jellemvonása. S, hogy a felbukkanó újabb és újabb elágazások, szempontok, vonatkozások nem gubancolódnak össze, nem zavarják, hanem árnyalják, kiegészítik, és felerősítik egymást: nagy érdeme a rendezőnek. Úgy vélem, a fő motívumok (Déryné számára is nyilvánvalóvá lesz, hogy pályája döntő pillanatához ért; Déry visszatérésével és az egynapos együttléttel a legfőbb ellenség: az ostoba, langyos középszer tömény formában jelenik meg) és a kísérő vázlatok (Déryné vívódásai, az öreg színész szomorú méltatlankodása, a tehetséges fiatal zongorista felbukkanása egy részről; az intendáns kisszerű cinizmusa, a tehetségtelen színész szánalmas megalázkodása, a gazdag mecénáns hátborzongató sznobériája, s az új csillag majomkodása más részről) — szóval mindezen részletek mesteri komvozícióját éppen a gondolati tisztaság alapozza meg. Ez nem jelent sem primitívséget, sem leegyszerűsítettséget, hanem éppen ellenkezőleg: műalkotást.

A főszereplő Töröcsik Mari nyilatkozata is megerősítette, hogy a stáb egy emberként dolgozott a filmért. Közhelyszámba menő megállapítás ez, és nem is érdemelne különösebb figyelmet, ha maga a film (operatőri munka, színes technika, jelmezek, díszletek) nem igazolnák ezt. !

A rendező legfőbb alkotótársa kétségtelenül Töröcsik Mari. Elsősorban nem is a szorosan vett színészi játékkal, hanem azzal az energiával, atmoszférával, lényének hol lassubb, hol lázas vibrálásával, amellyel — valószínűleg már a film készítése közben is — életre kelti az új Dérynét. Nem a széptörténet hősnőjét, hanem egy művésznőt, aki méltó partnere mai pályatársainak. Töröcsik alakítása magas színvonalú ugyan, de nem egyenletes. Néha az volt az érzésem, hogy nem sikerült újat adnia korábbi szerepeihez képest, s a keserű ránc a szája szögletében a tétova... vállrándulás, a nesztelen lépés — csak felújítás, ismétlés. Hogy mindennek ellenére színészi fejlődése nem rekedt meg, azt mutatja egyre szépülő hangja, egy-egy félmosolya, kezének ékesszóló játéka és így tovább. Megkockáztatom tehát a megállapítást, hogy az előbb említett bizonyos fokú fáradtság annak következménye, hogy szinte ő az egyetlen magyar színésznő, aki filmen is emlékezetes alakításra képes.

A film véleményem szerint elsősorban a művészeknek a középszerűség elleni harcáról szól. A befejező jelenetben Déryné kevés harcostársainak egyike kétségbeesetten keresi a ködben az eltünt színésznőt. Igaz. Egyelőre annyit tudunk, hogy Déryné — ha nem is mindig látszik, s ha sűrű is a köd: ott van.

Morcsányi Géza

Kokas

Dinamika, feszültség, küzdelem, halál — élet, győzelem, feloldódás. Állandóság a harcban — pillanatok a megnyugvásban. Mindez csodálatos szépséggel Kokas Ignác festészetében van jelen, meghatározva annak lényegét. Ezt nyújtotta tömören, és csattanósan a salgótarjáni Kokas-kiállítás. Kokas nagyméretű táblaképeit itt úgy láthatta együtt az érdeklődő, mint eddig még soha. Több képe a Művészeti Alap vizes, dohos pincéjéből került végre a nyilvánosság elé, az állami mecénási tevékenységének jóvoltából került be oda (hogy itt végre nyomonkövethessük napjaink legkiemelkedőbb művészének tevékenységét). És ha jelzőmet vitathatják is, mert szubjektív ítélet, de hogy meghatározó művészről van szó, az objektív tény.

A művész egy váli asztalosműhelyből indult az életbe, és ha ezt nem is érzékelhetjük, Vál környéke, Ginzapuszta megjelenítése elárulja Kokas gyermekkori alap elményvilágát. A főiskolát az ötvenes évek ellentmondásokkal súlyos éveiben végezte és a kor szellemi feszültsége, az igazi szépségének küzdelmes elő nem írható módon érvényesülése az az élmény, amely a képek katartikus szerkezeti felépítését e korszakból ma is befolyásolja. A mindennapok feladatait elvhűen napjainkban sem lehet konfliktusmentesen megoldani. Kokas ezt állítja és bizonyítja. Mindig egyes szám első személyben beszél (az én ablakom), de állásfoglalása olyan tiszta, emberségről emberbe vetett hitről (az ember harca), tanúskodik, hogy hamarosan rájövünk: jó elfogadni véleményét. A Háború vöröseivel és az Életfa Kokasnál ritkán tapasztalható színességével, himnikus hangú festmények a pusztítás, pusztulás ellen a művészet, a zene az élet gyönyöreinek győzelemre juttatása, s mindez épphogy figurálisan tiszta festői eszközökkel, mellőzve mindenféle anekdotikus kelléket.

Nem akarok most minden képről külön írni. Csak még egy kicsiny remekműről. Csendélet. A képen mindössze egy darab rongy látható. Van Gogh Bakancs című festményéhez hasonlítható, ahol Van Gogh a pár elrongyolódott lábbelin egy társadalmi tragédiát volt képes sűríteni. Kokas ebben a rongyban festészetének alap (meghatározó) kérdését képes megfesteni: az önmagában elernyedő, kicsúcsosodó, megkeményedő, majd ismét elernyedő forma belső feszültségét, s ennek feloldását. Végül a háttérbe festett fényes-félelmetes nem tudni hová visz lyuk személyessé teszi a képet. A művész mintegy vállalja a rongyot és egyértelművé teszi, hogy a kép feszültsége önnön feszültsége. Ettől lesz a Csendélet kiemelkedően jó, nagyszerű alkotás.

Chikán Bálint

Kenyér és cigaretta

Csányi Miklós filmje úgynevezett „első film”, és ez a tény két irányban csoportosíthatja előzetes elvárásainkat: egyszerre enyhíti és szigoríthatja a követelményszintet. Egyik oldalról kevésbé várhatók el a sziporkázó megoldások, szakmai-formai bravúrok, kevésbé várható el a rutinos biztonság. A másik oldalon viszont pótolhatja ezt az új hang, az új vélemény, az újszerű problémafelvetés és annak izgalmas tudata, hogy esetleg egy minden ediginél teljesebb művészi világ kialakulásának első pillanatainál lehetünk jelen. Filmgyártásunk a közelmúltban két olyan „első filmet” is produkált, amelyik kiemelkedően magas szinten tett eleget az utóbbi jellegű elvárásoknak.

A Kenyér és cigaretta sajnos nem írható a Végül és a Jutalomutazás mellé. Sem igazat, sem valódit nem mond. Nyersanyaga, a külváros, a gyárak világa pedig alkalmas volna rá. Sematikus, csontvázfigurák küszködnek a filmen, és nem világos, hogy miért, hogy mi hajtja őket. Ahol világosnak látszik, ott nem igaz. A film egy teljes társadalmi skálát vonultat fel: Van itt majdnem minden a fekete Volgás vezetőtől a kocsma alkoholista öregasszonyáig. De mindenki egy nyelven beszél, valamiféle intellektuel, moralizáló-lelkiző nyelven. Azonnal a német ideológia egyik mondatára asszociáltam: „Amint ... a munkát elkezdik megosztani, mindenki egy meghatározott kizárólagos tevékenységi kört kap, amelyet ráerőszakolnak, amelyből nem tud kikerülni; vadász, halász vagy pásztor vagy kritikai kritikus, és annak kell maradnia, ha nem akarja az élet fenntartásához szükséges eszközöket elveszíteni — a kommunista társadalomban viszont, ahol mindenkinek nemcsak egy kizárólagos tevékenységi köre van, hanem bármely tetszőleges tevékenységi ágban kiképezheti magát, a társadalom szabályozza az általános termelést és éppen ezáltal lehetővé teszi számomra, hogy ma ezt, holnap azt tegyem, reggel vadásszam, délután halásszam, este állattenyésztéssel foglalkozzam, ebéd után kritizáljak, ahogy éppen kedvem tartja — anélkül, hogy valaha vadászszá, halásszá, pásztorrá, vagy kritikussá válnék.” A film olyan, mintha egy ilyen kommunisztikus állapotról, társadalomról készített pillanatfelvétel lenne. A főhősről még ki is derül, hogy „csak úgy” ment el segédmunkásnak, bármelyik napszakban változtathat a munkamegosztásban elfoglalt helyén. A többi szereplőről csak a beszélt nyelvük árulja el mindezt. Meg olyan apróságok, hogy egyforma cigarettát szívnak és egyformán gyújtanak rá; hogy gesztusaik, magatartásuk hamisan kiegyenlített. Hiányzik a filmből az élet, a társadalom a maga ellentmondásaival, mai feszültségével. Jellemző, hogy a főszereplő Fried Péter hangját szinkronizálták: Az illuzórikus, hamis eszperantót egy hangszínnel lehet csak beszélni. Ahol pedig a dramaturgia kényszerít az egynyelvűség megbontására, ott törvényszerűen az eltúlzott, hamis stilizált egyediség kaphat csak teret: Ilyen például az öreg munkás elkeseredésében írt, szinte „infantilizált” hangú levele.

Nem a színészek rossz munkájáról árulkodik a személyes emberi kapcsolatok egzakt módon alig vizsgálható apró mechanizmusainak sematizált, életismeretet nem tükröző ábrázolása. Ahogy megérkeznek, ahogy elmennek, ahogy megszólalnak, ahogy elhallgatnak — ezek mind-mind valahogy félresikerültek a filmen.

Az ember- és életismeret realizmusának hiányát példázza a szerelem helyett a férjhezmenetelt választó lány epizódja is. Az életben rendszerint nem tudatosan követjük el erkölcstelen tetteinket: Saját lelki békességünk érdekében vesszük a fáradtságot és nem tudatosan meg is ideologizáljuk azokat.

A figyelmes néző felfedezheti még a Horizont című Gábor Pál-film inspirációját is; bármennyire sikerült alkotás volt a Horizont, más mesterek talán megtermékenyítőbbek lehettek volna.

Jankura Péter operatőr megajándékoz ugyan bennünket néhány szép képpel, de ezek inkább fotók, állóképek.

Összefoglalva: A kenyér és cigaretta nem tudott segíteni abban, hogy akár egy kicsivel is jobban értsük társadalmunkat, valóságunkat.

Zimányi Zoltán

Zeneértők felelőssége

A népzene, az élő megjelenő kultúra, egyben közege is a nép kultúrájának. A ritmus, a zene feszítettsége vagy oldottsága, a népdalban sűrített és kikristályosodott indulatok egy érzelemvilág kifejeződései. Gyorsan megtanulunk egy dallamot — észre sem vesszük — de csak később kezdjük el megérteni (ha erre egyáltalán sor kerül) eredőit, azt a tartalmat, amelyet az élet apró mozzanatainak is jelentést tulajdonító, azokat általánossá emelni képes intenzív megélésének, társadalmiságnak nevezhetünk. Egy társadalom megismerésének, a társadalmi-gazdasági viszonyok elemzésének (már az elemzés kiindulópontját tekintve is) sokféle útja létezik, a megismerés sokfélesége azonban csak a valódi viszonyok sokféleségét jelzi, ezek a közelítések nem mondanak egymásnak ellent, ellenkező-leg, eredményeik — azonos módszereket feltételezve — kiegészítik, áthatják, befolyásolják egymást.

Azt hiszem, sokan vagyunk, akik a közvetlen közelről távolabb élő népek jelenét és múltját — nemcsak zene- és dallamvilágát — csak igen kevéssé vagy sehogysem ismerjük. November 6-án a Kolinda és egy madagaszkári együttes részvételével beindult a Nemzetközi Népdalklub. Az összejövetelek programjában szerves részként zenetörténet, az elhangzó dalok keletkezésének ismertetése, esetenként az érintett nyelvterületekhez tartozó versek, optimális esetben társadalmi-politikai kérdések is szerepelnek. A nemzetköziség nem elvont fogalom, konkrétan a gyakorlatban kell megvalósítani. (Főként az utóbbiakat illetően — afrikai vonatkozásban — komoly segítségre kaptunk ígéretet Marton elvtárstól.)

Ezek a tervek. A passzív, a kultúrát csak fogyasztó, művészi teljesítményeket *váró* közönségből nem válik egycsapásra aktív, hangját, hangszereit, és egész önmagát magával hozó közösség. Sokat lendítene az ügyön, ha az egyetemünkön tanuló külföldi diákság intenzívebben bekapcsolódna. A több mint 100 főnyi hallgatóság — mennyiségileg — még csak az érdeklődést jelzi.

A vállalkozás sikere a továbbiakban nemcsak a klub felett védnökséget vállaló III. Tanár „A”-n és a szervezésen múlik.

Miszlivetz Ferenc

A következő „klub”-program (remélhetőleg még a hónap végén) főként magyar és olasz népdalok s néhány Nagy László vers.

A jövő tanévi TDK-konferencia november közepén lesz

Jelentkezési határidő 1976. május 4. Beadási határidő: 1976. szeptember 27.

A TDK-tanács legutóbbi ülésén tárgyalta a jövő évi konferencia időpontját, ütemezését. Az idei tapasztalatokat figyelembe véve módosította az eddigi időpontot, s a konferenciát november közepén tartjuk meg. Ennek eleget tudunk tenni a szakkollégium és a politikai gazdaságtan tanulmányi verseny szervezői kérésének, hogy a nyári munkára is legyen lehetőség. Másrészt elkerüljük azt, hogy a dolgozat beadása és előadása között több hónap teljen el. Május elején központilag készített jelentkezési lapot kell minden résztvevőnek kitölteni, de a dolgozatot elég szeptember 27-ig leadni. Ez az ütemezés nagyon rövid időt biztosít a konferencia megszervezésére, ezért aki csak egy napot is késik a dolgozat leadásával, az sajnos nem vehet részt a versenyben.

A tanszékek elkészítették erre a tanévre vonatkozó TDK-témák jegyzékét. Ezek egyrészt a tanszékek hirdetőtábláin, a Közgazdász mostani és következő számában olvashatók. Jelentkezni a tanulmányi felelősökön keresztül — akik a kari, tanulmányi és TDK-felelős segítségével eljuttatják azokat a tanszékekre — vagy tanszékeken lehet. Természetesen olyan témából is lehet dolgozatot írni, amely nem szerepel a témajegyzéken, de ehhez is kérjétek a szaktanárok segítségét.

Jó munkát és sok sikert kíván: a TDK-tanács.

TDK-témajegyzék

az 1975-76-os évre

POLITIKAI GAZDASÁGTAN TANSZÉK

— Termelékenység, gazdasági hatékonyság mérése (dr. Szabó Zsuzsa adjunktus, dr. Erdei György docens).
— A gazdasági szerkezet, szerkezet és fejlettség kapcsolata (dr. Szabó Zsuzsa, dr. Rácz Károly docens).
— Fogyasztás, fogyasztáselmélet, fogyasztási modell, szükségletelmélet (dr. Kappanyos Vince docens, dr. Hámori Balázs adjunktus, dr. Láng János tanár).
— Tőkés vállalkozás-elmélet (dr. Zelkó Lajos docens).
— Nemzetközi kooperáció (dr. Tóth Ferenc tanársegéd).
— Érdekviszonyok, szocializmus tulajdonviszonyai (dr. Varga Emília docens, Vámosi Sándor adjunktus).
— Jövedelempolitika, elosztási politika (dr. Szikra Katalin egyetemi tanár).
— Kereseti arányok (dr. Poszmik Erzsébet tanársegéd).
— Fogyasztói árak (Gacsalyi István adjunktus).
— Infláció a tőkés világban (dr. Szamarasz Oresztesz docens).
— Gazdasági mechanizmusok összehasonlítása (Szovjetunió—Magyarország), (dr. Bauer Ilona docens).
— Beruházások szerepe a gazdasági növekedésben és struktúrában (dr. Matheisz Erzsébet adjunktus, Kocsis Éva tanársegéd).

PÉNZÜGYI TANSZÉK

— A pénz vásárlóereje (a számítás módszertana, az adatok elemzése) (Riesz Miklós egyetemi tanár).
— A szimulációs módszerek alkalmazása a beruházások rangsorolásában, továbbá a kockázati elemek lehető számszerűsítése.
— Az inflációs környezet hatása a beruházások gazdaságosságára. (dr. Neményi István).
— A pénzügyi szabályozók változásának hatása a vállalati döntésekre. (Szerletics József)
— A hatékonyság mérése a társadalmi közös fogyasztás területén.
— Az önkormányzatok finanszírozása. (Dobrovics Iván)
— A mezőgazdaság költségvetési kapcsolatai
— Jövedelemszabályozás a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben. (Páli Lászlóné).
— A differenciáltabb bérszabályozás szükségessége és várható következményei. (Páli Lászlóné)
— Matematikai módszerek felhasználása a pénzügyi tervezésben. (Nagyné Sulyok P. Márta)
— Az arany szerepe a pénzrendszerben.
— Az infláció elméleti és gyakorlati problémái (Hagelmayer István)

KÖZGAZDASÁGI ELMÉLETEK TÖRTÉNETE TANSZÉK

— A modern polgári közgazdaságtan történetének egyes kiemelkedő képviselői.
— A magyar közgazdasági gondolat történelmének kiemelkedő képviselői (dr. Mátyás Antal)
— A magyar szociáldemokraták közgazdasági nézetei (dr. Szigeti Endre).

NÉPGAZDASÁGI TERVEZÉSI TANSZÉK

— Tervcélok és szabályozók összefüggése.
— Árképzés és árszabályozás
— Mezőgazdasági árszínvonal és szabályozó (dr. László János)
— Gazdaságpolitikai szimuláció ökonometriai modellekkel (Paizs János)
— Beruházások tervezése (Hosszu J. Zoltán)
— Leontief-féle dinamikus makromodellek összehasonlítása (Móczár József)
— A külkereskedelem irányítása és tervezése (Hőgye Mihály)
— A nagy távlatú komplex jövőkutatás kérdései (dr. Kovács Géza, Korompai Attila, Nováky Erzsébet, Hideg Éva)

Nagytávlatú jövőkutatás metodológiai kérdései

— Magyarország fejlettségi színvonala és makrostruktúrája az ezredfordulón
— A nagytávlatú makrostruktúra és a regionalitás
— A társadalmi tervezés és a jövőkutatás kapcsolata
— Népgazdasági szintű makrófüggvények. (Bugnics Richárd)

FILOZÓFIAI TANSZÉK

— A marxista—leninista személyiségelmélet filozófiai alapjairól. A forradalmiság korszerű értelmezéséről (Csőke Pál)
— A történetiség elvi és módszertani kérdései
— Az érték és értékítélet marxista filozófiai felfogása.
— Az érdek problémái (Erdeiné dr. Izsák Júlia)
— A cél, az előrelátás, a tudati szabályozás szerepe a társadalomban
— A szabadság, egyenlőség marxista felfogása.
— A kommunizmus, mint a történelmi fejlődés legmagasabb foka.
— A szocialista fejlődés dialektikája (dr. Gondi József)
— Munka és termelés az antropogenézisben.
— Osztálytagozódási elmélet alkalmazása a mai magyar társadalomra.
— Kommunizmus és fasizmus között — a liberális polgári demokrácia felfogás egyes kérdéseiről. (dr. Hardi Péter)
— Irán társadalmi-ideológiai helyzetének egyes kérdései a második világháború után (dr. Hekhamaneshi Kheykosrow)
— Az elit problematikája
— A szocialista demokrácia fejlesztésének kérdései (dr. Kiss Artúr).
— A magában és az önmagáért való osztállyá alakulás sajátosságai a harmadik világban.
— A hagyományos és a modern politikai-társadalmi intézmények a fejlődő világban.
— A nacionalizmus és az utópizmus forrásai és fő vonásai a nemzeti függetlenségi mozgalmakban.
— A vallás és a forradalom viszonyának problematikája a nemzeti felszabadító mozgalmakban (iszlámi nacionalizmus, Cabral, Sekou Touré koncepciói).
— A harmadik világban az új baloldali politikai-ideológiai platformjának kritikai elemzése (dr. Marton Imre).
— A termelési mód filozófiai és politikai gazdaságtani elméletének különbsége és kapcsolata.
— Marx és Engels filozófiai elmélete a munkáról. A politikai gazdaságtani és filozófiai munkaelmélet különbsége és kapcsolata
— Az ázsiai termelési mód problematikája.
— „A tőke" filozófiája (Mihály Albert).
— A marxista filozófia alapkérdései.
— Az ember és a természet viszonya.
— Az ember marxista felfogása.
— Az elidegenedés helye és tartalma.
— Az ideológiai harc kérdései (Pévész Ferenc).
— R Dahrendorf liberális demokráciakoncepciója és az 1960-as évek politikai valósága a Német Szövetségi Köztársaságban.
— Az üzemi hierchia és a demokrácia összefüggésének elmélete R. Dahrendorf demokráciaelméletében.
— A katolikus egyház politikai szerepe a „Harmadik világ"-ban. (Sólyom Antal).

BELKERESKEDELMI TANSZÉK

— A fogyasztás befolyásolásának lehetősége és módszerei (Forgács Tibor).
— A szövetkezeti kereskedelem hálózatfejlesztése és annak anyagi feltételei (Polgár Sándor).
— Vállalati érdekeltségi alapok és felhasználásuk a belkereskedelemben.
— A vállalati középtávú tervezés módszertana (Sólymár Károly, dr. Soós Katalin).
— Az idegenforgalom gazdasági hatékonysága.
— Egy-egy cikkcsoport vagy konkrét cikk középtávú, vagy hosszútávú prognózisa.
— A vendéglátóipar egyes közgazdasági kérdései (dr. Kolacsek András).
— Vállalati munkafolyamatok szervezése, mint a szervezet kialakításának alapfeltétele (dr. Selmeci Lajos).
— A kereskedelmi nagyüzemek létszámgazdálkodása és munkaszervezésének időszerű kérdései (dr. Tóth András).

TUDOMÁNYOS SZOCIALIZMUS TANSZÉK

— A permanens forradalom elméletének kialakulása és fejlődése (Poller Imre docens).
— Az üzemi demokrácia lényege és jelentősége, érvényesülése (Venczel Istvánné docens).
— A Francia Kommunista Párt szövetségi politikájának néhány kérdése (Jakab Miklós adjunktus).
— A nemzeti-nemzetiségi kérdés megoldása a szocialista országokban (Kalmár Görgy docens).
— A neofasiszta mozgalmak ideológiai jellemzői (Pál Magda adjunktus).
— A nemzetköziség és forradalmiság az 1917/23-as években.
— A marxista—leninista pártok vezető szerepe a szocialista társadalomban (Halász Sándor tudományos munkatárs).
— A szocialista országok politikai együttműködésének kérdései (Szlávikné Hajba Éva tanársegéd).
— Az MSZMP kulturális politikája (Liener Péter tanársegéd).

VILÁGGAZDASÁGI TANSZÉK

— A tudományos-technikai forradalom és hatása a világgazdasági kapcsolatokra.
— Gazdasági struktúra és világgazdasági kapcsolatok összefüggései.
— Integrációs folyamatok a világgazdaságban.
— Nyersanyagok termelési, elosztási és értékesítési problémái.
— Nemzetközi monopóliumok a világgazdaságban (dr. Nyilas József tanszékvezető egyetemi tanár).
— A szocialista integráció helyzete és fejlődési problémái.
— Az egyes szocialista országok gazdasági struktúrája és világgazdasági kapcsolatai (dr. Pécsi Kálmán egyetemi docens).
—Az egyes európai fejlett tőkés országok, valamint az USA és Japán gazdasága, világgazdasági kapcsolatai.
—Az Európai Gazdasági Közösség.
— A közepesen fejlett európai tőkésországok (dr. Simai Mihály).
— A gazdasági elmaradottság és a fejlesztés elméleti problémái.
— Főbb fejlődő régiók világgazdasági sajátosságai, kapcsolataik Magyarországgal.
— Ágazati fejlesztési problémák a fejlődő országokban.
— Az egyes fejlődő országok társadalmi, gazdasági struktúrája és fejlődési sajátosságai (dr. Szentes Tamás egyetemi tanár).
— A kelet-nyugati kapcsolatok alakulása, problémái.
— A KGST és a fejlődő országok kapcsolatai.
— Az EGK és a fejlődő országok közötti kapcsolatok (Jelentkezési feltétel: egy idegen nyelv ismerete olvasási szinten) (dr. Palánkai Tibor egyetemi docens).

MATEMATIKAI TANSZÉK

— Statisztikai döntéselmélet egyes gyakorlati alkalmazásai.
— Mintavételi eljárások a Bayes-i döntéselméletben (Szentpéteri Szabolcsné).
— Programozási modellek dekompozíciója és az indirekt gazdaságirányítási rendszer kapcsolata.
— Dualitás és árnyék árak.
— A szimplex módszerrel megoldható nemlineáris feladatok. (orgó Ferenc).
— A sztochasztikus programozásban felhasználható speciális eloszlások.
— Döntési elvek a sztochasztikus programozásban (Mikó Gula).
— Sokváltozós statisztikai adatelemzés módszerei.
— Beruházásgazdaságossági vizsgálatok statisztikai eszközökkel.
— A Cluster-analízis és közgazdasági alkalmazásai (Meszéna György).
— Lineáris programozás feladat különböző megoldási módszerei (nem szimplex módszerek).
— A módosított szimplex módszer különböző realizációi.
— A geometriai prognózis közgazdasági alkalmazásai. (Varga József).
— Információelméleti módszerek a gazdasági prognosztikában.
— A statisztikai információelmélet gyakorlati alkalmazásai (Gyurkó Lajos).

IPARGAZDASÁGTAN TANSZÉK

— Koncentráció — specializáció — kooperáció a magyar iparban (kiválasztott iparág, vállalatok példáján).
— A termelési kapacitás kihasználása fokozásának lehetőségei az iparban (vállalati felmérés alapján).
— A vállalati bérpolitika kialakításának lehetőségei és korlátai a szabályozás új feltételei között. (dr. Szabados Anna).
— Vállalati árpolitika realizálásának eszközei.
— Árképzés, árkalkuláció módszereinek továbbfejlesztése.
— A dolgozók nyereségérdekeltsége, mint az anyagi ösztönzés egyik formája.
— Az ipari szerkezet fejlődése, tényezőinek szerepe a magyar iparban (dr. Antoniewicz Flórián)
— Vállalatok közép- és hosszú távú tervei és politikája (dr. Gergely István).
— Kisvállalatok (szövetkezetek) fejlődésének főbb tendenciái (monográfia, illetve statisztikai feldolgozás!)
— Vállalati gazdaságfejlődés monografikus vizsgálata (legalább 1 éves programmal!) (dr. Kazár Péter).
— Vállalati beszerzési politika.
— Kockázat a készletezésben.
— Tartalékok a vállalati rendszerben.
— Matematikai készletmodellek elemzése (dr. Chikán Attila).
— A termékforgalom helyzete és központi szabályozása.
— A termelőeszköz-kereskedelmi vállalatok szerepe a termékforgalomban.
— A forgóeszköz-finanszírozás vállalati problémái.
— A készletgazdálkodás központi szabályozása.
— A készletezés makro- és mikroközgazdasági kérdései.
— Népgazdasági készlet-előrejelzés (dr. Nagy Márta).

Amerikából jöttem...

A város, ahol laktam

Az egyetem épülete

1974 SZEPTEMBERÉBEN rokonaim meghívására, tanulmányaimat az egyetemen engedélyével megszakítva, egy évre az Egyesült Államokba utaztam. Egyedül mentem, négyéves angol tanulással a birtokomban, nem féltem a nyelvi problémáktól. De bátorságom már a repülőn megingott, amikor a mellettem ülő amerikai néni beszélgetőpartner reményében mesélt egy fél órát, amiből igencsak keveset értettem. Három hónap kellett ahhoz, hogy megtanuljak „amerikaiul" érteni és beszélni.

New York, Kennedy repülőtér. Megérkeztem az óceán másik felére, a világ harmadik legnagyobb, 10 milliós városába. Ott álltam a közel félmillió utas között, akik a félpercenként leszálló gépekből özönlöttek és vártam, hogy rokonaim megtaláljanak. Mikor megpillantottam őket, akkor éreztem, hogy a gyomorfájás nem a forró banánszósszal leöntött sült csirkétől van, amit még a gépen próbáltak az utasokba táplálni, és borzasztóan rossz volt, hanem az idegességtől éreztem furcsán magam.

A sárga taxik ezrei lepik el a több sávos utakat. Egy ilyenben ültünk mi is és a felhőkarcolók között rohantunk, majd a Central Park mellett vitt az út. Másnap már Connecticut államba New Havenbe vonatoztam, ahol a híres Yal egyetem van, egyike azoknak, ahol a felvételi vizsga kötelező a magas tandíj mellett. A legtöbb egyetemre bárkit — aki kifizeti a megfelelő összeget — felvesznek, de itt az oktatás színvonala jóval alacsonyabb. Két nap múlva már Ohio államban, Dayton, 300 ezer lakosú városában voltam, ahol rokonoknál laktam szeptember 13-tól július elejéig. Hogy gyorsabban tanuljam a nyelvet és korombeliekkel ismerkedhessek, nagybátyámék vállalták az egyik egyetemen pár nyelvóra befizetését.

SOKÁIG NEM ÉRTETTEM az egyetem módszereit, szerkezetét és az oktatás módját, de nyolc hónap alatt csak belejöttem a miénkhez képest nagyon eltérő szokásokba. Először is érettségi után négy évig általános egyetemre járnak az amerikai diákok. Minden egyetemnek van egy katalógusa, ahol az összes választható tárgy fel van sorolva és ki-ki érdeklődése szerint választ. Az egyetem emellett úgynevezett „programokat" is ajánl, ami kötelezővé tesz néhány tárgyat, és előképez a magasabb szintű tanulmányokra a közgazdasági, orvosi, jogi vagy bármely „speciális" egyetemre.

Az oktatás kis csaportokban folyik a legtöbb tárgyból; a vizsgákat pedig teszt formájában csak írásban teszik le a diákok. Ez részben az egyetemek méretei, részben az időmegtakarítás miatt van így. Az USA legnagyobb egyetemén 56 ezer diák tanul (Los Angeles, California), emellett kicsi számnak hangzik az ezer, annyian jártak arra az egyetemre, ahol én is tanultam az angolt, és belopóztam néhány más órára is. A diákok szinte kivétel nélkül farmerban járnak és hátulról tényleg nehéz megkülönböztetni a két nemet, mert a hosszú hajú fiúk összekötik a hajukat, de elölről legtöbbször szakáll jelzi, mibenlétüket. A könyveket (amelyeknek ára ugyancsak borsos, 10 dollár alatt nemigen láttam) hátizsákban hordják vagy csak kézben, szatyor nélkül. A tanteremben előadás közben esznek, isznak, felteszik lábukat a padra, beleszólnak, ha valami nem jutott el agyukig minden zavar nélkül — nekem nem tetszett ez a magatartás, túl lezserek, néha mesterségesnek tűnt. Ami azonban számomra meglepő volt az, hogy az egyetemisták szinte kivétel nélkül dlogoznak — ha nem is mindenki 6—8 órát naponta, de négyet igen nagy százalékuk. Ebből nemcsak a tandíjra, hanem az autó (amivel legtöbbjük a nagy távolságok miatt közlekedik) fenntartására is kell, hogy jusson.

Salamon Éva

Bástya, lovacska, futár...

„Bástya, lovacska, futár, színét megtartja királynő, király" — még ma is gyakran ezzel a mondókával állítom fel megfelelő helyükre a bábukat egy-egy sakkpartihoz készülve. Gondolom, a „profiknak" már nincs szükségük ilyen rímekre, hogy biztosan eltalálják a figurák indulóhelyzetét a táblán. Így Zsinka László, egyetemünk III. évf. ipar tervező-elemző szakos hallgatója, sem mormolja már el ezt magában a játszmák előtt. Laci mesterjelölt, a Ságvári SK OB II-es csapatának tagja, s így számomra még megtisztelőbb, hogy elfogadta egy játszmára szóló kihívásomat.

— A sakkozás köztudottan elmét élesítő játék. Vajon, mekkora hasznát látja az ember ennek a hétköznapi életben, a tanulásban? Azaz, nemcsak a sakklogikát fejleszti?

— Gyorsabban kapcsol az ember, hamarabb feltalálja magát, jobb az áttekintőképessége és lényeglátóbb. A gyors gondolkodás a tanulásban sem hátrány.

— Mióta sakkozol?

— Öt-hat éves koromban már ismertem az alapvető lépéseket. Versenyen először 1967-ben az úttörő olimpián indultam.

— Mekkora sakk-szakkönyvtárad van otthon?

— Körülbelül 100 könyv, rengeteg folyóirat, köztük szovjet szaklapok, amelyekben kitűnő elemzéseket lehet találni.

— Tudomásom szerint a sakkozók sok partit tanulnak meg kívülről. Neked mennyi van a fejedben?

— Inkább csak megnyitásokat tanulunk meg, úgy 15—20 lépésig. Nekem kevés megnyitásom van, de ezeket alaposan ismerem, nemigen, érhet váratlan helyzet az elején.

— Hogyan készülsz fel egy mérkőzésre, esetleg egy versenysorozatra? Miből áll a sakkozó edzése?

— Ha tudom, hogy kivel fogok játszani, arra készülök, tanulmányozom a stílusát. Ha nem ismerem az ellenfelet, akkor csak amolyan általános felkészülést tartok, a megnyitás —, végjáték elméletet nézegetem. Ha nincs egyetem, akkor egy verseny előtt naponta 5—6 órát készülök. Tanévben csak 1—2 órát tudok szakítani a sakkozásra, de az is rendszertelen.

— Portish nyilatkozta egyszer, hogy a sakkozás miatt hagyta abba egyetemi tanulmányait. Valóban nem fér meg egymás mellett a magasszintű tanulás és sakkozás?

— Valóban nem fér meg egymás mellett. Naponta 6—7 órát kell a jó sakkozónak játszania. Persze azért vannak kivételek: Karpov a jelenlegi világbajnok például Közgazdasági Egyetemre jár, de egyetemista a Larsen és Hübner is.

— Sokan kétségbe vonják a sakk sport jellegét, hiszen éppen a mozgás hiányzik belőle.

— De a verseny izgalom nem hiányzik. Jó fizikai állapot is kell a 4—5 órás partikhoz, amiket végig kell ülni. Mi természetesen sportnak tartjuk.

— Feltűnt nekem, hogy sakkversenyeken néhány sakkozó feláll és beszélget egymással (Adorján Ribli, Sax). Nem zökkenti ki őket a játékból, és egyáltalán, nem sportszerűtlen ez?

— A szabályok szerint tilos beszélgetni. Egyébként ezt csak akkor csinálják, ha már lefutott a partijuk, s a többi táblától távolabb.

— Hány lépéssel gondolkodik előre a sakkozó a mérkőzésen?

— Előre kell látni sok mindent, akár tíz lépéssel előre is, tervnek pedig mindig lennie kell.

— Egyszer úgy játszottunk, hogy ellenfelünk fejben tábla nélkül játszva kezdte a lépéseket, és megnyerte a játszmát (első osztályú sakkozó volt.) Könnyen fejben lehet tartani a játszmát?

— Igen, ez könnyen kialakul... De ha valaki huzamosabb ideig játszik így, kikészülnek az idegei. A „vakszimultán" világcsúcsát egyébként Flesch János nemzetközi mester tartja, aki 50 ellenféllel játszott egyszerre fejben.

— Szimultánt adni divatos dolog. Kell-e valami különleges képesség a szimultánhoz?

— Aki már nemzetközi nagymester, annak nem kell. Különben is csak az erősebb ellenfelekre kell koncentrálni. (Egyszer öt évvel ezelőtt egy szimultánon legyőztem Portish Lajost.)

— Eddigi legnagyobb sikered, eredményed?

— Az idei országos főiskolás bajnokságon holtversenyben 1—3. lettem, bejutottam az ez évi magyar bajnokságon a középdöntőbe.

— Milyen minősítési kategóriák vannak a sakkban?

— A legmagasabb a nemzetközi nagymester cím, ennél alacsonyabbak: nemzetközi mester, mesterjelölt, valamint I—IV. osztályig való minősítés.

— Meddig akarsz eljutni a ranglétrán, mi a célod?

— A mesteri címet egy-két éven belül elérhetem. Ezt a címet úgy lehet megszerezni, hogy két versenyen kell teljesíteni a kiszabott normát. Ötvenöt százalékos teljesítményre van szükség egy versenyen. Távolabbi célom pedig a nemzetközi mesteri cím elérése.

Borsi László

A Nyesztyerka együttes Fotó: Eszes

Tábla

A táblák mindig jelentenek valamit, néha azt, ami rájuk van írva, néha egy kicsit mást. A lényeg: jelenteni. Jelenteni, hogy tilos, jelenteni, hogy szabad, hogy elfogyott, hogy kapható, hogy nyitva, hogy zárva. Sokféle tábla van, s mindegyik valamit ki akar fejezni, s valamit, gyakran éppen ennek ellenkezőjét ki is fejezi. Ennyit a táblákról általában (a táblaelméletről) és most lássuk a konkrét táblát. A konkrét táblát egy ajtón láttuk a következő felirattal: KOPOGNI NEM SZÜKSÉGES. A tábla tehát azt akarja kifejezni, hogy aki ide be akar jönni, annak nem szükséges kopognia. Hiszen itt mindenki olyan fesztelen, kötetlen, nem hivatalos, rugalmas, hogy a kopogás egyenesen sérti az ott dolgozó, tevékenykedő emberek becsületét. Van néhány ilyen hely még, ahol nem illik kopogni, s aki nem kopog, az már ezzel is jelzi, hogy ide tartozik, de ezen helyek közös jellemzője, hogy egyikre sincs kirakva a tábla: KOPOGNI NEM SZÜKSÉGES. Hiszen aki először jön be egy ilyen „nem kopogós" helyre, az még ettől nem fogja magát kötetlenül érezni, s ha pedig máskor is bemegy — úgy találja, hogy máskor is érdemes bemenni —, akkorra már ugyis eldönti magában, hogy ez egy „kopogós" vagy pedig nem „kopogós" hely. S különben is, ahol táblával kell szabályozni (elnézést: javasolni) a helyes viselkedést kopogás ügyben, ott akár le is vehetnék a táblát. Hiszen aki úgy érzi, hogy itt kopogni szükséges, az kopogjon ,aki meg nem, az ne kopogjon.

Persze jobban belegondolva, a kopogás csak nagyon kis összetevője egy közösség légkörének, úgyhogy ettől még akár jól is mehetne a munka az ajtó mögötti helyiségben.

Tábla nélkül is.

F. P.

Gólyabál

Csillogó nagyestélyik, kopott farmerok, kifestett arcok, „frissen" összekócolt frizurák, fülsiketítő zene, tömeg... gólyabál. Az elsősök kissé még merevek, esetlenek, érthető is, hiszen mégiscsak ez az első (?) báljuk. A többiek, az idegenek. Mi vonzotta őket? Hogy az ötven forintos belépőre kicsit elhúzták a szájukat, az természetes, dehát a bevétel sem volt mellékes. Ennek ellenére, úgy érzem, hogy mindenkit kárpótolt a jól megszervezett program, a kabaré.

Az est első felében a Kerek-Perec együttesnek volt a feladata, hogy „bemelegítse" a bálozókat... Hogy milyen sikerrel? A korábban érkezők nem sokáig tudták megállni táncolás nélkül, a későn jövők már igazi báli hangulatba csöppentek. A várakozásnak megfelelően nagy sikere volt a táncház keretében fellépő Vízöntő együttesnek: néhány útmutató tánclépés a népi táncosok közreműködésével, máris áll a bál az aulában. Izzadság, kissé lihegő párok, gyorsuló ritmus, ropja, aki birja éjfélig...

Éjfélkor került megrendezésre az immár hagyománnyá vált Közgazdász-kabaré. Puha agyak — kemény csaták címmel — ki-ki találgathatta, mit fed ez a sokat sejtető cím... Az egyes előadó zsúfolásig megtelt (nem úgy, mint egy-egy előadáson), s az egyetlen probléma, hogy így is sokan kintrekedtek. Halász Géza konferanszié ja után renlkivül érdekes, „fejeket tágító" értekezést hallhattunk a gólyák keletkezéséről, sajátos ismertető jeleikről. Okosabbak lettünk tőle, adott valami „pluszt? Ezen ne is meditáljunk túl sokat; tény, hogy mindenki dőlt a nevetéstől, tenyerünk piros lett a sok tapsolástól, ebből is látszik, hogy idén emelkedett a kabaré-színvonal. Hogyan írjunk TDK-t? Egyénileg? Csoportosan? A következő vidám jelenet e probléma köré épül. Teljes odaadással néztük végig a „Föld anyjának föld anyja" című négyfelvonásos, a társadalmi problémákat „élesen" megvilágító számot — az ősbemutató kitűnően sikerült, aki látta, adja át! Egy-két hete sokat beszélgettünk az egyetemi rádióról, jó-e, van-e értelme? A műsor rendezői rögtön meglátták, hogy a rádió kiváló kabarétéma... Jól sejtették: Véget nem érő tapsviharral honorálta a közönség a kissé sikamlós hírösszefoglalót. Majd izgalmas pillanatok következtek: gólyaavatás. Gólyák és nem gólyák egyaránt megfogadták, hogy az esküben foglaltakhoz tartják magukat a jövőben... A kabaré csúcspontjaként a szereplő gárdából alakult Nyeszterka együttes mutatta be gazdag repertoárját. Öltözetük: egy körbecsavart lepedő, kendővel biztosítva, az esetleg fellépő lecsúszási és még ki tudja milyen akadályok megelőzésére. Szenzációsan ötletes zenei kíséret — elmaradhatatlan a sikerük... Ha valamit, a kabarét idén egyértelműen dícserni lehet. Az oktatók közül is többen kedvet kaptak a kabaréíráshoz. Sajnálatos módon a kabarészerzők között hallgatók nevével nemigen találkozhattunk a kabarétréfákat idén is tanárok és végzett diákok írták.

Majd ismét tánc, a változatosság kedvéért az Apostol együttes diktálja az iramot. Rózsás kedvű társaság, táncoló párok mellett táncoló asztalok és sörösüvegek, mámor... minden, ami a jó hangulathoz elengedhetetlen.

Mindent összevetve ez a Gólyabál sem volt rosszabb a többinél, sôt! Talán kissé zavaró volt a nagy tömeg, idegesítő a sorbanállás a ruhatárnál és a büfénél, de ez már sokat hallott szöveg... Aki eljött, úgy érzem, megtalálta a kedvére való zenét, társaságot. Kimulathatta magát igazából. S hajnali négy óra után (bár még elég sokan jól tartották magukat) „lehúzták" a függönyt. Ennek a Gólyabálnak is vége.

Kocsi Ibolya

A rejtély kulcsa

Az Atlanti-óceánnak egy, az amerikai pontokhoz közel eső kis területén rejtélyes dolgok történtek az utóbbi években. Repülők és hajók tüntek el úgy, hogy semmi nyom nem maradt utánuk. A tudósok még nem találtak megoldást erre az izgalmas problémára. Sokan vallják azt, hogy idegen bolygókról idetévedt élőlények ragadják el ezeket a szállító eszközöket, tudományos kutatás céljára.

Az utóbbi napokban szenzációs felfedezés látott napvilágot. Állítólag Magyarországon is van egy ilyen veszélyes körzet. A terület pontosan behatárolható: a Közgazdaságtudományi Egyetem.

Az eseményeknek már többen megpróbáltak utánajárni. Állítólag egyeseket az unalom ragadott el, néhány percig még sikerült követni őket, de a Pipa környékén végleg eltüntek.

Azt hiszem a megoldást én találtam meg. Szerény személyemet máris a legmagasabb kitüntetések fenyegetik. Aighanem itt is földöntúli lényekről lehet szó. Már hivatalos nevük is van. Rövidítve: UFO, azaz Unalmas Fickók Órái. Képesek megállítani az Időt, a másodperceket órákká változtatni. Csak a galaktikából érkezhettek, hiszen tudomásom szerint, nálunk nincsenek ilyenek.

— B —

Tudományos konferencia

Csendben forognak a tekercsek a magnón.
Gyűlik a szőfoszlány halmokban a padlón.
Békésen szunyókál, aki nem beszélget,
majd csak megéljük így ma is az ebédet.
Egy csupán a kérdés, mi lelkemet rágja,
mint ahogy a kis szú hatol be a fába,
annak dacára, hogy nincs keze, se lába
és a fűrészportól folyton viszket háta.

Hol németül szólnak, hol meg angol járja,
de ami engem illet, hiába jár szája
bármelyik szónoknak, férfinak vagy nőnek,
engem mind e szavak csupán főbe lőnek.
A nyelvészet ugyan nem áll tőlem távol,
de amint a fogász nem kezd munkát lábtól,
és az ortopédus nem vizsgálgat fejet,
valamint bikától sosem fejnek tejet,
továbbá a kacsa, melybe ön pisilhet,
lévén csak üvegből, messze nem repülhet,
úgy igaz tehát, mint számos példa mondja,
hogy német tanárnak velem nem volt gondja.
A német szövegeknek nincsen hely szívemben,
az angol beszéd is elakad fülemben,
minthogy agyam — ha van?! — tele a nagy gonddal,
mi lehet odafönn ama csirkecombbal,
melyet egy gondos kéz az ablakba rakott
és a hideg télben nyilván kővé fagyott.
De ez most nem fontos, megenném még így is,
mivel hamarosan beállhat a krízis:
ha ennem nem adnak, el is kaparhatnak.
Nyitva már az ajtó, nyitva van az ablak,
lelkem szabadon száll, nem köti már semmi,
sorsom most attól függ, mikor lehet enni,
enni, venni, enni, késsel és kanállal,
az idő múlása fenyeget halállal,

Kusza álomvilág, elmerülök benned,
sült csirkék köröttem csábítón lebegnek,
s míg egy harsány szónok csinálja a dolgát,
a sülthöz roseibnit képzelek, s ubo kát.

Dr. Sz. E.

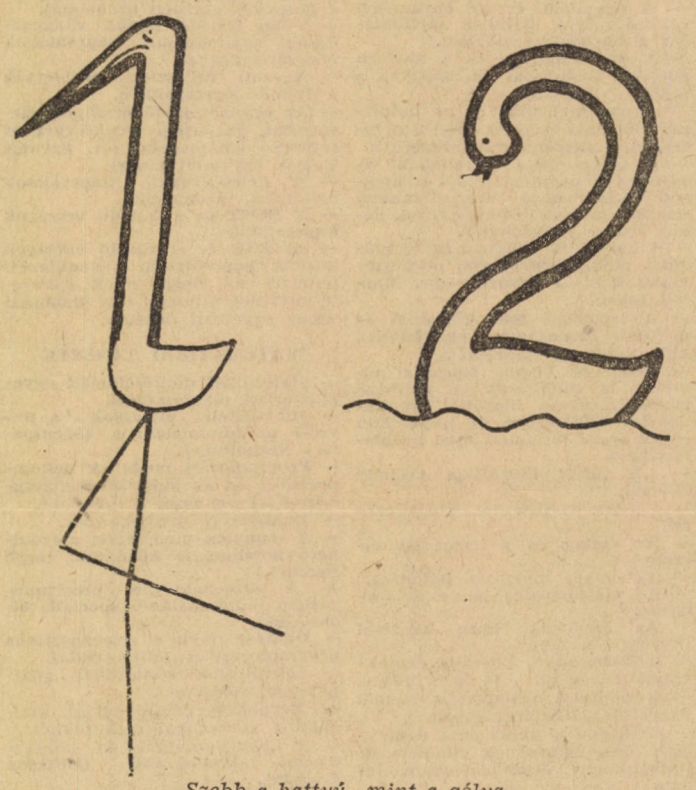

Szebb a hattyú, mint a gólya

Öregség

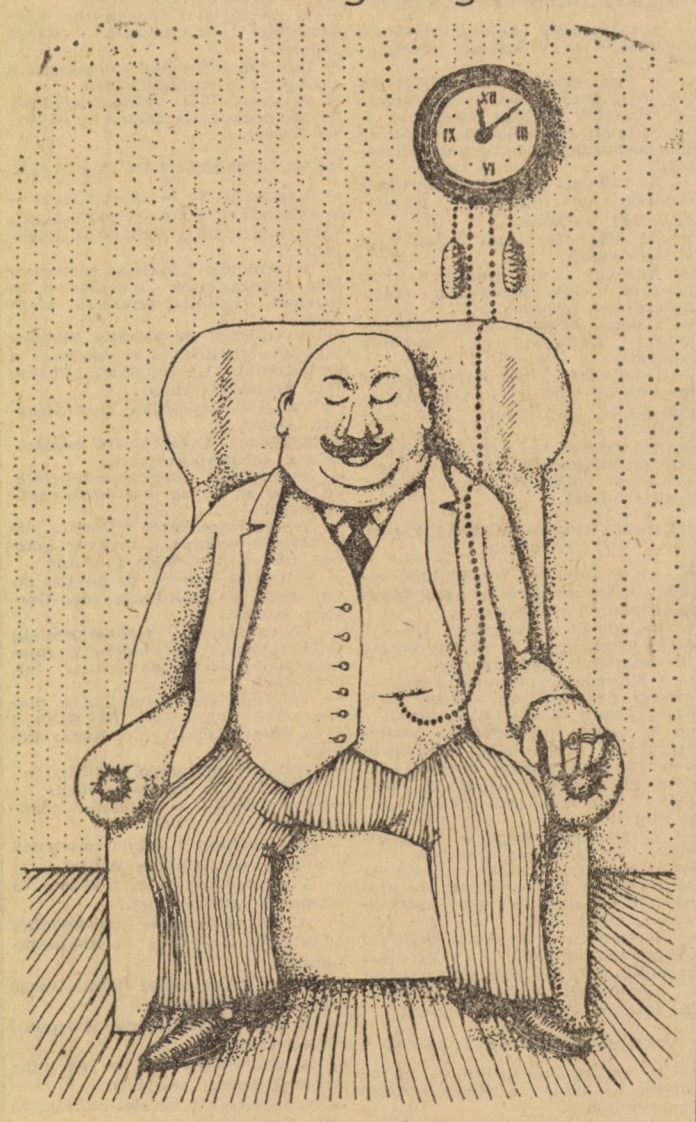

Jiri Sliva rajzai

A szemét

A piszok, a szemét! Ez a kijelentés nem valakinek a becsületébe akar belegázolni, hanem egy képzelt kérdésre válasz. A képzelt kérdés pedig így szól: Mi az amiből legtöbb van egyetemünkön? A választ már leírtuk az elején.

Mert szemetelünk. Ha a szemetelési koefficiens továbbra is ennyire meredeken emelkedik, akkor lassan már érdemesebb lesz nálunk guberálni, mint a szemetes kukákban. Sajnos nemzetközi adataink nincsenek, sőt még a más egyetemekkel való összehasonlításhoz sem rendelkezünk kellő információkkal, így erről most mindössze annyit tudunk mondani, hogy magunkhoz viszonyítva igen szemetes egyetem vagyunk.

Pedig szemétláda van elég. Csak talán rossz helyen. Azt hiszem, komoly piackutatásra lenne szükség, hogy felmérjük a fogyasztók (itt: szemetelők) igényeit, hogy hova szemetelnek legszívesebben, s oda kellene helyezni, a szeméttartókat. Persze a fogyasztási szokások mindig változnak, s ezért a piackutatásnak kellően rugalmasnak kellene lennie. Előfordulhat ugyanis, hogy a szemétládák helyének megváltoztatásával a szemetelők hirtelen annyira új körülmények közé kerülnek, hogy felhagyva megszokott szemetelési szokásaikkal, pont odadobják a szemetet, ahol régebben álltak a szeméttartók. Ezért aztán az lenne a legjobb, ha minden szeméttartó mellett állna egy egyenruhás ember, aki amikor feltűnik a szemetelő, minden mozdulatát lesve, követi, s ha kell, az eldobott csikk, papírfecni alá tartja a szemétkosarat.

Felvetődött egy olvan vélemény is, hogy az egyetemet alakítsák át egy nagy szemétládává, s akkor minden szemét, jó helyre kerül. Sőt, a dialektika törvényeit szem előtt tartva, ha jó helyre kerül, egyik szemét sem lesz szemét. Legfeljebb az, aki eldobja.

Az egészből pedig az a tanulság, hogy nem szép dolog szemetelni.

F. P.

Környezeti ártalom

Lokomotív MKKE

Ülünk a teremben, sokan vagyunk. Mindenkit izgalommal tölt el a várakozás. Vajon milyen lesz? Elvezetes lesz-e a stílus, jó-e az ütem, s egyáltalán, nem olyant fogunk-e hallani, amit már mások előadtak? Ha igen, az sem baj, csak jó legyen, élvezetes, hiszen azért jöttünk most ide, azért ülünk itt, hogy halljunk valami szépet, lássunk valami klasszt. Néma, kissé türelmetlen várakozás. Mikor kezdődik már? Most mintha valami kis mozgás lenne! Vagy csak képzelődöm? Igen, azt hiszem, ez még nem az. Csönd. Halkan recsennek a székek alattunk. Kezd kínossá válni a várakozás. Már lassan el kell kezdődnie, és még semmi készülődés!

De várjunk csak! Hallga! Valami sejtelmes susogás, mint amikor bekapcsolja az ember az orgona villanymotorját, s az elkezdi fújni a sípokat megszólaltató levegőt, de még nem nyomja le a billentyűket. Megélénkül a terem, mindenki igyekszik megfejteni, mi történhet. S a susogás egyre erősödik, lassan suhogássá, széllé, viharrá nő, aztán hirtelen szortyogás, felcsap a gőz, párafelhő és szitáló csapadék lepi el a közel ülőket, s az első gőzmozdony, vagy inkább a párizsi világkiállításon nagydíjat nyert magyar 424-es csodamozdonyt idéző büszkeséggel, kis kéményét meredeken az égnek emelve indulásra készül a masina — a fűtőtest.

Csodálkozva figyeljük, hiszen nem erre vártunk. A nemzetközi szállítmányozás kérdéseiről szerettünk volna előadást hallgatni.

—dobos—

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNÉ

Szerkesztőség: Budapest IX., Dimitrov tér 2.
Telefon: 257—207
Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat
Budapest VIII. Blaha L. tér 1
Felelős kiadó:
Csollány Ferenc

Szikra Lapnyomda, Budapest